

Justitiekommitténs betänkande 2020/21:JuU30

Vapenfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår elva tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om vapenfrågor. Förslagen rör i korthet följande frågor (eventuella reservationer anges):

- Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden (s. 17). (S, V, MP)
- Handläggningen av vapenlicensärenden (s. 21). (S, V, MP)
- Översyn av vapenlagstiftningen (s. 23 f.). (S, MP)
- Synnerliga skäl i vapenlagen (s. 31). (S, V, L, MP)
- Licenshantering vid vapenbyte (s. 31). (S, V, MP)
- Kraven för vapenlicens (s. 31). (S, V, MP)
- Avskaffat krav på särskilt tillstånd för ljuddämpare (s. 31 f.). (S, V, MP)
- Utökad vapengarderob (s. 32). (S, V, MP)
- Europeiskt skjutvapenpass (s. 36 f.). (S, V, MP)
- Handel med vapen (s. 38). (S, V, L, MP)
- Tillsynsansvaret för skjutbanor (s. 40). (S, V, MP)

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående utrednings- och beredningsarbete.

I betänkandet finns totalt 18 reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L, MP) och fem särskilda yttranden (M, SD, C, KD, L).

Behandlade förslag

Cirka 60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	8
Utskottets överväganden.....	9
Vapenbrott m.m.....	9
Vapensmuggling.....	12
Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden.....	14
Handläggning av vapenlicensärenden.....	17
Översyn av vapenlagstiftningen m.m.....	21
Tillstånd att inneha skjutvapen.....	24
Utlåning av vapen.....	32
Förvaring av vapen.....	33
Europeiskt skjutvapenpass.....	35
Handel med vapen.....	37
Tillsyn av skjutbanor.....	38
Vapen i Regeringskansliet.....	40
Motioner som bereds förenklat.....	41
Reservationer.....	42
1. Vapenbrott m.m., punkt 1 (SD, KD).....	42
2. Handgranater, punkt 2 (L).....	42
3. Förverkande av magasin, punkt 3 (SD).....	43
4. Vapensmuggling, punkt 4 (SD, KD).....	43
5. Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden, punkt 5 (S, V, MP).....	44
6. Handläggning av vapenlicensärenden, punkt 6 (S, V, MP).....	44
7. Översyn av vapenlagstiftningen m.m., punkt 7 (S, MP).....	45
8. Synnerliga skäl i vapenlagen, punkt 8 (S, V, L, MP).....	45
9. Licenshantering vid vapenbyte, punkt 9 (S, V, MP).....	46
10. Krav för vapenlicens, punkt 10 (S, V, MP).....	46
11. Licenskrav för ljuddämpare, punkt 11 (S, V, MP).....	47
12. Licenskrav för mynningsladdare, punkt 12 (M, SD, KD).....	47
13. Utökad vapengarderob, punkt 13 (S, V, MP).....	48
14. Utlåning av vapen, punkt 14 (SD).....	48
15. Förvaring av vapen, punkt 15 (KD).....	49
16. Europeiskt skjutvapenpass, punkt 16 (S, V, MP).....	49
17. Handel med vapen, punkt 17 (S, V, L, MP).....	50
18. Tillsyn av skjutbanor, punkt 18 (S, V, MP).....	50
Särskilda yttranden.....	52
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 20 (M).....	52
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 20 (SD).....	52
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 20 (C).....	52
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 20 (KD).....	52
5. Motioner som bereds förenklat, punkt 20 (L).....	52
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	54
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21.....	54
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet.....	60

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Vapenbrott m.m.

1. Vapenbrott m.m.

Riksdagen avslår motionerna
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 13,
2020/21:1093 av Edward Riedl (M) och
2020/21:3311 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 9.

Reservation 1 (SD, KD)

2. Handgranater

Riksdagen avslår motion
2020/21:3271 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 33.

Reservation 2 (L)

3. Förverkande av magasin

Riksdagen avslår motion
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 14.

Reservation 3 (SD)

Vapensmuggling

4. Vapensmuggling

Riksdagen avslår motion
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 17.

Reservation 4 (SD, KD)

Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden

5. Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 17.

Reservation 5 (S, V, MP)

*Handläggning av vapenlicensärenden***6. Handläggning av vapenlicensärenden**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om kortare handläggningstider i vapenlicensärenden och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2 och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 och
bifaller delvis motion
2020/21:2241 av John Widegren (M) yrkande 2.

Reservation 6 (S, V, MP)

*Översyn av vapenlagstiftningen***7. Översyn av vapenlagstiftningen m.m.**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en översyn av vapenlagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:3271 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 34,
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 3 och 20 samt
2020/21:3311 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 10 och
bifaller delvis motionerna
2020/21:1409 av Helena Antoni m.fl. (M) och
2020/21:2816 av Lars Beckman (M).

Reservation 7 (S, MP)

*Tillstånd att inneha skjutvapen***8. Synnerliga skäl i vapenlagen**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om synnerliga skäl i vapenlagen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4 och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 14.

Reservation 8 (S, V, L, MP)

9. Licenshantering vid vapenbyte

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om licenshantering vid vapenbyte och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 26 och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 12.

Reservation 9 (S, V, MP)

10. Krav för vapenlicens

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om ett förtydligande av bestämmelserna om tillstånd till vapeninnehav och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 27 i denna del.
Reservation 10 (S, V, MP)

11. Licenskrav för ljuddämpare

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att skyndsamt avskaffa kravet på särskilt tillstånd för ljuddämpare och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:2241 av John Widegren (M) yrkande 4 och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 9.
Reservation 11 (S, V, MP)

12. Licenskrav för mynningsladdare

Riksdagen avslår motion
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 16.
Reservation 12 (M, SD, KD)

13. Utökad vapengarderob

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att utöka den s.k. vapengarderoben och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:644 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 8 och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 4 och
bifaller delvis motion
2020/21:2241 av John Widegren (M) yrkande 3.
Reservation 13 (S, V, MP)

Utlåning av vapen

14. Utlåning av vapen

Riksdagen avslår motion
2020/21:270 av Per Söderlund och Mikael Strandman (båda SD).
Reservation 14 (SD)

Förvaring av vapen

15. Förvaring av vapen

Riksdagen avslår motionerna
2020/21:1394 av Marlène Lund Kopparklint (M) och
2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 27 i denna del.
Reservation 15 (KD)

*Europeiskt skjutvapenpass***16. Europeiskt skjutvapenpass**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att skyndsamt genomföra en översyn av bestämmelserna om europeiskt skjutvapenpass och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 12 och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 5 och
bifaller delvis motion
2020/21:1261 av Mats Green (M).

Reservation 16 (S, V, MP)

*Handel med vapen***17. Handel med vapen**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en översyn av kraven för att få bedriva handel med skjutvapen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 30.

Reservation 17 (S, V, L, MP)

*Tillsyn av skjutbanor***18. Tillsyn av skjutbanor**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att låta utreda tillsynsansvaret för skjutbanor och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:2789 av Marlène Lund Kopparklint (M),
2020/21:2908 av Per Söderlund (SD) och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15.

Reservation 18 (S, V, MP)

*Vapen i Regeringskansliet***19. Vapen i Regeringskansliet**

Riksdagen avslår motion
2020/21:485 av Mikael Oscarsson (KD).

*Motioner som bereds förenklat***20. Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 3 juni 2021

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Petter Löberg (S), Louise Meijer (M), Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L), Bo Broman (SD), Rasmus Ling (MP), Ingemar Kihlström (KD), Sten Bergheden (M) och Per Söderlund (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 60 motionsyrkanden om vapenfrågor från allmänna motionstiden 2020/21. Motionsyrkandena handlar bl.a. om vapenbrott, vapenlicenser, en översyn av vapenlagstiftningen och andra frågor som rör vapen. Av yrkandena behandlas ca 20 förenklat eftersom riksdagen har behandlat samma eller i huvudsak samma frågor tidigare under valperioden. Motionsyrkandena finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Vapenbrott m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. skärpt straff för vapenbrott.

Jämför reservation 1 (SD, KD), 2 (L) och 3 (SD).

Motionerna

I kommittémotionerna 2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 13 och 2020/21:3311 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 9 samt i motion 2020/21:1093 av Edward Riedl (M) begärs ytterligare straffskärpningar för vapenbrott för att motverka de kriminella nätverkens tillgång till illegala vapen.

I kommittémotion 2020/21:3271 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 33 begärs att handgranater ska klassas som vapen och att otillåten hantering av handgranater ska klassas som vapenbrott.

I kommittémotion 2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 14 begärs en revidering av förverkandereglererna för att polisen ska få större möjligheter att beslagta och förverka magasin från kriminella, utan att det ska påverka legala vapenägares rätt att inneha magasin.

Bakgrund

Gällande rätt

Vapenbrott

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst tre år. Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader (9 kap. 1 § vapenlagen [1996:67]).

Om brottet är grovt döms till fängelse i lägst två och högst fem år. Vid bedömningen av om ett vapenbrott är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehaft på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats,
2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,
3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen,
4. vapnet har innehaft i en sådan miljö att det typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller

5. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brottet är synnerligen grovt döms till fängelse i lägst fyra och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

Ett enhandsvapen ska anses vara av särskilt farlig beskaffenhet, om det är kraftfullt eller har en särskilt farlig konstruktion eller utformning.

Straffen för vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor har skärpts vid flera tillfällen, senast i december 2020 (prop. 2019/20:200, bet. 2020/21:JuU5, rskr. 2020/21:31) då maximistrafpen för synnerligen grovt vapenbrott höjdes från fängelse i sex år till fängelse i sju år. Samtidigt utvidgades kvalifikationsgrunderna för grovt och synnerligen grovt vapenbrott.

Straffen för vapenbrott skärptes även i januari 2018 (bet. 2017/18:JuU8, rskr. 2017/18:65) bl.a. genom att minimistrafpen för grovt brott höjdes från fängelse i ett år till fängelse i två år.

Explosiva varor, t.ex. handgranater, regleras i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, förkortad LBE. Den som hanterar, överför, importerar eller exporterar explosiva varor ska enligt 16 § LBE ha tillstånd till det. Bestämmelser om brott mot tillståndsplikten finns i 29 och 29 a §§ LBE. Vapenlagen och LBE har numera enhetliga straffskalor för de grova brotten.

Vid bedömningen om ett brott är grovt enligt LBE ska det särskilt beaktas om

1. varan med hänsyn till dess effekt, konstruktion eller utformning har varit av särskilt farlig beskaffenhet,
2. hanteringen, överföringen, importen eller exporten har avsett flera varor eller en stor mängd av en vara,
3. hanteringen eller överföringen har skett i en sådan miljö att varan typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning, eller
4. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Förverkandebestämmelser

Vapen och ammunition som varit föremål för brott enligt vapenlagen ska förklaras förverkade, om det inte är uppenbart oskäligt (9 kap. 5 § vapenlagen). Det är inte olagligt att inneha ett vapenmagasin, och det finns inte någon grund i vapenlagen att förverka vapenmagasin.

I 27 kap. rättegångsbalken (RB) regleras beslag och hemliga tvångsmedel. I 4 § första stycket stadgas att ett föremål får tas i beslag när en person blir gripen eller anhållen. Ett föremål som i annat fall påträffas får tas i beslag efter beslut av undersökningsledaren eller åklagaren. Vid fara i dröjsmål får, med visst undantag, åtgärden vidtas av en polisman även utan sådant beslut (27 kap. 4 § andra stycket RB). Av 14 a § framgår att det är möjligt att ta föremål i beslag som med stöd av 36 kap. 3 § brottsbalken (BrB) kan förverkas utan samband med ett konkret brott.

Av 36 kap. 1 § BrB framgår att egendom som använts som hjälpmedel vid brott eller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott får förklaras förverkad under vissa förutsättningar. I 3 § stadgas att förverkande även får beslutas i fråga om föremål

1. som på grund av sin särskilda beskaffenhet och omständigheterna i övrigt kan befaras komma till brottslig användning
2. som är ägnade att användas som vapen vid brott mot liv eller hälsa och som har påträffats under omständigheter som gav anledning att befara att de skulle komma till sådan användning eller
3. som är ägnade att användas som hjälpmedel vid brott som innefattar skada på egendom och som har påträffats under omständigheter som gav uppenbar anledning att befara att de skulle komma till sådan användning.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat motioner om strängare straff för vapenbrott och riksdagen har därtill riktat flera tillkännagivanden till regeringen med denna innebörd.

I samband med behandlingen av regeringens förslag om höjt minimistraff för grovt vapenbrott tillkännagav riksdagen för regeringen att den skulle återkomma till riksdagen med förslag dels om att fler vapenbrott skulle anses som grova, och att som en följd av detta även kvalifikationsgrunderna för synnerligen grovt vapenbrott borde ses över, dels om att höja maximistrafen för synnerligen grovt vapenbrott och synnerligen grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor (bet. 2017/18:JuU8, rskr. 2017/18:65).

Genom den senaste lagändringen, som redogörs för ovan, ansåg regeringen att tillkännagivandet var slutbehandlat (prop. 2019/20:200 s. 19). Utskottet hade inget att invända mot denna bedömning (bet. 2020/21:JuU5 s. 18).

I 2020 år motionsbetänkande om vapenfrågor (bet. 2019/20:JuU33 s. 10 f) konstaterade utskottet att straffbestämmelserna för vapenbrott hade skärpts flera gånger tidigare och att riksdagen vid flera tillfällen hade riktat tillkännagivanden till regeringen om att skärpa straffen för vapenbrott ytterligare, senast våren 2019. Vidare bereddes ytterligare ett lagförslag om stängare straff inom Regeringskansliet (som redogörs för ovan). Mot den bakgrunden avstyrkte utskottet de aktuella motionerna. Utskottet behandlade vid samma tillfälle ett motionsyrkande om att hantering av handgranater ska klassas som vapenbrott. Utskottet fann inte skäl att ta något initiativ med anledning av motionen. Utskottet noterar därvid att de straffskärpningar som genomförts innebär att vapenlagen och LBE numera har enhetliga straffskalor för de grova brotten och att ytterligare straffskärpningar som bl.a. tar sikte på innehav av handgranater var under beredning. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2019/20:304).

I samband med behandlingen av propositionen Reglering av vapenmagasin (prop. 2019/20:58) behandlade utskottet motionsyrkanden om beslag och förverkande av vapenmagasin. Utskottet anförde då följande.

I arbetet mot det ökade skjutvapenvåldet kan beslag och förverkande av vapenmagasin vara en viktig pusselbit och det finns redan i dag stöd i lagstiftningen för att beslagta och förverka vapenmagasin under vissa förutsättningar. Enligt regeringen och Polismyndigheten har det dock förekommit situationer där nuvarande lagstiftning inte har varit tillräcklig, vilket har resulterat i att påträffade vapenmagasin inte har kunnat förverkas. Som framkommit ovan har utskottet avstyrkt regeringens förslag till reglering av vapenmagasin, som var avsedd att åtgärda dessa brister. Utskottet utgår därför från att regeringen kommer att fortsätta arbetet med dessa frågor och överväga vilka andra åtgärder som kan vidtas för att täta de eventuella luckor som finns i nuvarande lagstiftning. Mot denna bakgrund saknas det enligt utskottet anledning för riksdagen att på det sätt som motionärerna efterfrågata initiativ till en snabbutredning av ny befogenhet att beslagta och förverka löstagbara magasin.

Utskottet avstyrkte motionerna och riksdagen följde utskottets beslut (bet. 2019/20:JuU17, rskr. 2019/20:213).

Utskottets ställningstagande

Som framgår av redogörelsen ovan har straffbestämmelserna för vapenbrott skärpts vid flera tillfällen, senast i december 2020. Utskottet anser inte att det finns skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande om att ytterligare skärpa straffen för vapenbrott. Motionerna 2020/21:644 (SD) yrkande 13, 2020/21:1093 (M) och 2020/21:3311 (KD) yrkande 9 avstyrks.

Vad gäller motionsyrkandena om handgranater och förverkande av vapenmagasin vidhåller utskottet vad det tidigare anfört och avstyrker motionerna 2020/21:644 (SD) yrkande 14 och 2020/21:3271 (L) yrkande 33.

Vapensmuggling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om skärpta straff för vapensmuggling.

Jämför reservation 4 (SD, KD).

Motionen

I kommittémotion 2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 17 begärs skärpta straff för vapensmuggling. Motionärerna efterfrågar en utredning vars inriktning ska vara att straffskalan för grov vapensmuggling ska utökas till fängelse upp till sex år och för synnerligen grov vapensmuggling fängelse i upp till åtta år.

Bakgrund

Gällande rätt

Genom en lagändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling, som trädde i kraft den 1 december 2020, infördes en särskild reglering av smuggling av vapen och explosiva varor, där brotten gavs egna brottsbeteckningar. Straffskalorna för de nya brotten motsvarar straffskalorna för vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor. I 6 a § framgår att den som olovligen för in vapen i landet döms för vapensmuggling till fängelse i högst tre år.

Om brottet är ringa, döms för ringa vapensmuggling till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms för grov vapensmuggling till fängelse i lägst två och högst fem år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. gärningen avsett ett vapen av särskilt farlig beskaffenhet,
2. gärningen avsett flera vapen,
3. gärningen ingått som ett led i en verksamhet som bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt, eller
4. verksamheten eller gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Om brottet är att anse som synnerligen grovt, döms för synnerligen grov vapensmuggling till fängelse i lägst fyra och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om gärningen avsett ett stort antal vapen eller flera vapen av särskilt farlig beskaffenhet.

Tidigare riksdagsbehandling

När utskottet under våren 2017 behandlade motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2016/17 föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att se över smugglingslagstiftningen så att den skärpta synen på vapenbrott skulle få genomslag även vad gäller vapensmuggling (bet. 2016/17:JuU18 s. 66 f.). Utskottet föreslog att riksdagen skulle ställa sig bakom det som utskottet anfört om att se över smugglingslagstiftningen. Riksdagen följde förslaget (rskr. 2016/17:223).

När motsvarande motionsyrkanden behandlades våren 2019 anförde utskottet följande:

Utskottet noterar att en utredare har fått i uppdrag att, med hänvisning till ovan nämnda tillkännagivande, se över straffskalorna för smuggling och grov smuggling av vapen. Utredaren ska enligt uppdraget även överväga om en separat reglering av smuggling av vapen bör införas och i detta sammanhang också överväga ett synnerligen grovt brott. Uppdraget ska redovisas i juni 2019.

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning att de skärpningar av vapenbrottet som skett bör medföra motsvarande ändringar i smugglingslagstiftningen. Det innebär bl.a. att en ny bestämmelse om synnerligen grovt smugglingsbrott bör införas. Vidare bör det bl.a. vid bedömningen

av om ett smuglingsbrott är synnerligen grovt, i likhet med vad som gäller vid narkotikasmuggling, särskilt beaktas om gärningen har ingått som ett led i en verksamhet som utövats i organiserad form i syfte att i stor omfattning bedriva handel med produkter som innebär särskild fara (t.ex. vapen), eller om gärningen på något annat sätt har varit av synnerligen farlig art. I samband med detta bör det också övervägas om smuggling av vapen ska brytas ut till en särskild brottsbestämmelse, på samma sätt som skett med narkotikasmuggling. Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2018/19:298).

Tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i propositionen En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor (prop. 2019/20:200 s. 19).

När motionsbetänkandet om vapenfrågor behandlades under våren 2020 avstyrkte utskottet en motion om ytterligare straffskärpningar för vapensmuggling (bet. 2019/20:JuU33 s. 16 f., rskr. 2019/20:304).

I samband med behandlingen av propositionen En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor behandlades även yrkanden om skärpta straff för bl.a. smuggling av vapen. Utskottet, som konstaterade att straffen för vapenbrott hade skärpts i flera omgångar, var inte berett att ställa sig bakom ytterligare straffskärpningar utöver de som föreslogs i propositionen. Riksdagen ställde sig bakom förslaget (bet. 2020/21:JuU5, rskr. 2020/21:31).

Utskottets ställningstagande

Som framgår av redogörelsen ovan har en särskild reglering av smuggling av vapen nyligen införts med en straffskala som motsvarar straffskalan för vapenbrotten. Utskottet anser därför att det inte finns skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motion 2020/21:644 (SD) yrkande 17, som avstyrks.

Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 5 (S, V, MP).

Motionerna

I kommittémotionerna 2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 och 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 17 efterfrågas en ny

tillståndsmyndighet för vapenlicensfrågor. Enligt motionärerna bör tillståndsverksamheten flyttas från Polismyndigheten till en ny jakt- och viltmyndighet.

Bakgrund

En ny viltmyndighet

Enligt 2 kap. 2 § vapenlagen är det Polismyndigheten som prövar frågor om tillstånd enligt lagen. Detta omfattar bl.a. frågor om tillstånd för att inneha skjutvapen eller ammunition.

Jaktlagsutredningen lämnade 2013 i delbetänkandet Viltmyndigheten – jakt och viltförvaltning i en ny tid (SOU 2013:71) ett förslag om inrättandet av en ny sammanhållen myndighet för jakt och viltförvaltning – Viltmyndigheten. I förslaget nämns dock inget om att flytta över handläggningen av vapenlicensärenden till den nya myndigheten.

Miljö- och jordbruksutskottet föreslog, i samband med att regeringen beslutade att avsluta Jaktlagsutredningens uppdrag i förtid, ett tillkännagivande om att det, i likhet med förslaget från utredningen, borde inrättas en ny myndighet för jaktfrågor och viltförvaltning (bet. 2014/15:MJU9 s. 15). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2014/15:154).

I regeringens skrivelse 2015/16:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen bemötte regeringen tillkännagivandet (s. 154). Regeringen angav att Jaktlagsutredningens delbetänkande hade remitterats och att bedömningen var att vissa aspekter av en eventuell ny myndighet krävde ytterligare utredning. Regeringen anförde även att frågorna analyserades och att ärendet bereddes vidare.

Miljö- och jordbruksutskottet ansåg våren 2016 att regeringen borde lägga kraft på att snarast genomföra bl.a. det tillkännagivande som riksdagen hade beslutat om ifråga om att skapa en ny myndighet för jakt och viltförvaltning. Utskottet ville se dessa angelägna frågor utredda senast under 2016 och föreslog att riksdagen skulle tillkännage detta för regeringen (bet. 2015/16:MJU19 s. 14). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:227). Frågan bereds dock fortfarande, och i en interpellationsdebatt den 2 mars 2021 anförde statsrådet Jennie Nilsson följande (ip. 2020/21:390 anförande 114):

Jaktlagsutredningen lämnade delbetänkandet Viltmyndigheten – jakt och viltförvaltning i en ny tid (SOU 2013:71). Betänkandet har remitterats, och min bedömning är att vissa frågor i betänkandet lämnats utestående och att utredningen inte analyserats tillräckligt djupt. Till exempel är utredningens och betänkandets förslag avseende finansiering inte tillfredsställande. Att bilda nya myndigheter är resurskrävande, och det måste finnas ett tydligt mervärde. Olika alternativ måste noggrant övervägas och utredas.

Regeringen agerar för att långsiktigt bygga upp förtroendefulla samarbeten med berörda aktörer i syfte att förbättra förutsättningarna för en effektiv och hållbar viltförvaltning. Viltförvaltningen utvecklas ständigt. Naturvårdsverkets strategi för svensk viltförvaltning har mottagits positivt, och regeringen följer hur det arbetet fungerar. Det är regeringens förhoppning att uppdraget till Naturvårdsverket att främja

viltvård med medel ur Viltvårdsfonden kommer att få positiv effekt på landets viltförvaltning. Genom att Naturvårdsverket kommer att delta mer aktivt i viltvården torde samarbetet mellan Naturvårdsverket och berörda aktörer stärkas.

En väl utformad myndighetsstruktur är en förutsättning för en effektiv och hållbar viltförvaltning.

I regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 vidhåller regeringen bedömningen att vissa aspekter av en eventuell ny myndighet kräver ytterligare utredning (s. 269).

Tidigare riksdagsbehandling

I samband med behandlingen av motioner om polisfrågor uttalade justitieutskottet våren 2015 att man inte var berett att ställa sig bakom förslag i motioner om att överföra prövningen av licensfrågor till en ny viltmyndighet (bet. 2014/15:JuU16 s. 62).

Justitieutskottet behandlade även våren 2017 flera motionsyrkanden liknande de nu aktuella om att överföra prövningen av vapenlicensfrågor till en ny viltmyndighet. Utskottet vidhöll då sin tidigare uppfattning och avstyrkte motionerna (bet. 2016/17:JuU18 s. 79).

Våren 2018 behandlade utskottet liknande motionsyrkanden förenklat och dessa avstyrktes således (bet. 2017/18:JuU13).

Våren 2019 behandlade utskottet åter liknande motionsyrkanden. Utskottet vidhöll sin tidigare uppfattning och avstyrkte motionerna (bet. 2018/19:JuU29).

Även under våren 2020 avstyrktes ett liknande motionsyrkande på samma skäl, i samband med behandlingen av propositionen 2019/20:58 Reglering av vapenmagasin (bet. 2019/20:JuU17).

När liknande motionsyrkanden behandlades i 2020 års betänkande om vapenfrågor anförde utskottet följande (2019/29:JuU33 s. 19 f.):

Som framgår ovan har riksdagen sedan tidigare riktat tillkännagivanden till regeringen om att inrätta en ny myndighet för jaktfrågor och viltförvaltning. Av redogörelsen nedan framgår vidare att riksdagen redan 2015 i ett tillkännagivande framhöll vikten av att vapenlicensärenden handläggs effektivt och rättssäkert och utan alltför långa handläggningstider, vilket inte fullt ut kan sägas vara fallet i dag. Det kan vidare ifrågasättas om vapenlicensärenden är en sådan uppgift som Polismyndigheten är bäst lämpad att ansvara för eller om det snarare riskerar att dra resurser från polisens kärnverksamhet. Mot denna bakgrund anser utskottet att tillståndsverksamheten för vapenlicensärenden bör flyttas från Polismyndigheten till en ny myndighet för jaktfrågor och viltförvaltning. En utredning bör därför tillsättas för att se över denna fråga.

Utskottet tillstyrkte motionerna och riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2019/20:304).

I regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (s. 101) anges i fråga om tillkännagivandet att ärendet bereds.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare har konstaterat är de långa handläggningstiderna i vapenlicensärenden ett problem som drabbar landets vapenägare, och det kan ifrågasättas om vapenlicensärenden är en sådan uppgift som Polismyndigheten är bäst lämpad att ansvara för. Riksdagen har också sedan tidigare tillkännagett för regeringen att licensförfarandet bör överföras till en ny jakt- och viltmyndighet, dels för att en sådan myndighet kan vara bättre lämpad att bedöma de legitima användningsområdena för vapen, dels för att avlasta en redan ansträngd Polismyndighet. Då tillgodoseendet av tillkännagivandet dröjer anser utskottet att det finns anledning för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt återkomma till riksdagen med ett sådant förslag. Utskottet tillstyrker motionerna 2020/21:644 (SD) yrkande 1 och 2020/21:3299 (M) yrkande 17.

Handläggning av vapenlicensärenden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om kortare handläggningstider i vapenlicensärenden och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 6 (S, V, MP).

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2 anför motionärerna att man bör arbeta för att förkorta handläggningstiden och införa en tidsgräns på tre veckor för en korrekt ifylld ansökan. I kommittémotion 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 anføres att handläggningen av vapenärenden behöver snabbas på och servicegarantier införas för att säkerställa en effektiv och rättssäker myndighetsutövning. Även i motion 2020/21:2241 av John Widegren (M) yrkande 2 begärs kortare handläggningstider i vapenlicensärenden.

Bakgrund

Gällande rätt

Av 2 kap. 6 § vapenförordningen (1996:70) följer att ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen görs skriftligen. Ansökan ska innehålla uppgifter om sökandens namn, person- eller organisationsnummer och hemvist eller säte samt om vapnets typ, fabrikat, modell och kaliber. En ansökan från en sammanslutning för jakt- eller målskytte ska också innehålla uppgifter om den plats där vapnet ska förvaras, förvaringsutrymmets beskaffenhet och vem som är ansvarig för förvaringen samt till vilken auktoriserad sammanslutning som

sammanslutningen är ansluten. Om ansökan avser ett visst bestämt vapen ska dessutom överlåtarens eller upplåtarens namn, person- eller organisationsnummer och hemvist och vapnets tillverkningsnummer anges i ansökan. Avser ansökan ett vapen som saknar uppgift om tillverkningsnummer ska annan uppgift som tillåter identifiering anges. Vid förvärv av vapen från någon annan än en vapenhandlare, ska överlåtarens tillståndsbevis för vapnet bifogas, om beviset finns i behåll. I ansökan ska det antal och slag av skjutvapen som sökanden redan innehar anges. Ansökan ska också innehålla uppgifter om ändamålet med innehavet och vilka omständigheter som sökanden åberopar till stöd för sin ansökan. Ansökan lämnas in till Polismyndigheten.

Pågående arbete

Chefen för Justitiedepartementet gav den 3 april 2017 en utredare i uppdrag att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område. I uppdraget ingick bl.a. att analysera för- och nackdelar med att utöka vapenhandlars uppgifter i mer okomplicerade tillståndsärenden och att ta ställning till om en sådan utökning bör göras och vad som i så fall ska omfattas av denna utökning. Uppdraget i den delen redovisades i juni 2018 genom promemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30).

Utredaren bedömer i promemorian att tillståndsprövningen i vapenärenden inte med bibehållen rättssäkerhet kan föras över till vapenhandlare. För att effektivisera tillståndsprövningen och förkorta handläggningstiderna i tillståndsärenden bör enligt utredaren i stället Polismyndighetens tillståndsprövning i okomplicerade vapenärenden kunna automatiseras. Handlaren skulle då elektroniskt kunna anmäla ett tilltänkt köp till polisen, som gör en automatiserad prövning av ärendet och inom viss kortare tid – exempelvis några dagar – utfärdar ett automatiserat tillståndsbeslut eller meddelar vapenhandlaren att det finns hinder mot att bevilja ansökan. Ges tillstånd kan handlaren därefter lämna ut vapnet till köparen.

Promemorian har remitterats och i regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 anges att ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Inrikesminister Mikael Damberg svarade i januari 2021 på en skriftlig fråga om han avsåg att förändra vapenförordningens krav på originallicens vid ansökan om vapenlicens, såsom Polismyndigheten önskar, i syfte att förkorta handläggningstiderna för de sökande. Han gav då bl.a. följande svar (fr. 2020/21:1062):

Regeringen gav i regleringsbrevet för 2020 Polismyndigheten i uppdrag att redovisa vilka åtgärder myndigheten har vidtagit för att stärka hanteringen av vapentillstånd. Polismyndigheten lämnade i oktober 2020 rapporten Polismyndighetens arbete med att öka och effektivisera den digitala hanteringen av vapentillstånd. I rapporten redovisar Polismyndigheten att det pågår ett omfattande digitaliserings- och effektiviseringsarbete inom vapen- och tillståndsprocessen. En automatiserad ärendeprocess kommer att förkorta ledtiderna och effektivisera tillståndsgivningen allt eftersom graden av automatisering

ökar. Ett arbete pågår även med att skapa en nationell kö för vapentillståndsärenden vilket bl.a. kommer att skapa en enhetlig nationell ledtid och bidra till enhetlig ärendehantering.

Enligt uppgift från Polismyndigheten har den genomsnittliga handläggningstiden under 2020 gått ner från sju veckor till fem veckor. Polismyndigheten arbetar för närvarande med att revidera föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (FAP 551-3) samt att ta fram en handbok för vapenhandläggare. Syftet med detta arbete är att förbättra handläggartödet så att tillståndshantering blir mer effektiv.

Regeringen följer noga handläggningstiderna av vapentillståndsärenden hos Polismyndigheten. Det ska samtidigt poängteras att utöver att Polismyndigheten ska hålla en hög servicenivå är det viktigt att tillståndshantering även håller en hög rättssäkerhet.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har flera gånger tidigare behandlat motionsyrkanden om handläggningen av vapenlicensärenden.

I samband med behandlingen av motioner om polisfrågor våren 2015 föreslog utskottet ett tillkännagivande om att se över regelverket för vapenlicenser för att underlätta för jägare. Utskottet anförde att det var viktigt att vapenlicensärenden handlades effektivt och rättssäkert och utan alltför långa handläggningstider. Utskottet såg positivt på åtgärder som då vidtagits för att komma till rätta med problematiken men ansåg samtidigt att dessa inte var tillräckliga (bet. 2014/15:JuU16 s. 62). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2014/15:152).

Vid behandlingen av motioner om polisfrågor våren 2016 föreslog utskottet ett tillkännagivande om kortare handläggningstider i ärenden om vapenlicenser. Utskottet fann anledning att på nytt peka på vikten av att handläggningstiderna förkortas och att regeringen vidtar åtgärder som leder till konkreta resultat. Utskottet konstaterade vidare att de samlade regelverken tillämpades på olika sätt i landet när det gäller tillståndsgivning och att detta inte var acceptabelt. Utskottet ansåg därför att regeringen skulle se till att tillståndsprövningen utförs på ett likartat sätt i hela landet. Vidare skulle enligt utskottets mening ett digitalt ansökningsförfarande kunna innebära en minskning av antalet felaktigt ifyllda ansökningshandlingar. Utskottet konstaterade att regeringen gett Polismyndigheten i uppdrag att bl.a. vidta åtgärder som ska leda till att arbetet med hantering av vapentillstånd bedrivs enhetligt inom myndigheten och att Polismyndigheten hade avsatt resurser till att under 2016 arbeta med att införa ett digitalt ansökningsförfarande. Detta ansåg utskottet var värdefullt. Eftersom det dock var osäkert när arbetet med att införa enhetlig hantering skulle ge resultat, och då det även var oklart när ett system för digitalt ansökningsförfarande skulle kunna tas i bruk, föreslog utskottet att riksdagen skulle ställa sig bakom det som utskottet anförde om vikten av en enhetlig tillämpning vid licensprövningen och införande av ett digitalt ansökningsförfarande (bet. 2015/16:JuU20 s. 66 f.). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:197).

När utskottet våren 2017 åter behandlade motionsyrkanden om kortare handläggningstider ansåg utskottet, med hänvisning till de tidigare tillkännagivandena, att det inte fanns skäl att på nytt föreslå något tillkännagivande i frågan (bet. 2016/17:JuU18 s. 79).

Av regeringens skrivelse 2017/18:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2017 framgår följande (s. 19 f. resp. s. 33 f.) när det gäller handläggning av vapenlicensärenden, kortare handläggningstider i ärenden om vapenlicenser och enhetlig tillämpning av licensprövning i vapenärenden m.m:

Regeringen gav den 30 juli 2015 Polismyndigheten i uppdrag att redovisa och utveckla arbetet med vapentillstånd (Ju2015/05755/PO). Uppdraget delredovisades den 1 mars 2016. Av delredovisningen framgår hur handläggningstiderna de senaste åren har utvecklats samt en analys av utvecklingen. Statistiken ska årligen redovisas till regeringen i samband med årsredovisningen. Därutöver ska de framgångsfaktorer som identifierats i hanteringen av vapentillstånd redovisas. Uppdraget slutredovisades den 1 mars 2017 (Ju2017/02317/PO). Av slutredovisningen framgår att de utvecklingsåtgärder som vidtagits inom ramen för uppdraget har gett vissa effekter och kommer ge än mer tydliga effekter framöver. I slutredovisningen beskrivs även hur rutiner för att göra handläggningen av vapentillstånd mer effektiv och enhetlig inom Polismyndigheten har implementerats. Statistik över hur handläggningstiderna har utvecklats visar att den nationella ledtiden för vapentillstånd understeg 40 dagar vid utgången av februari 2017. Statistik över handläggningstider för vapentillstånd ska framöver redovisas årligen till regeringen i samband med årsredovisningen. [...]

Bland annat har det införts en ny e-tjänst och central scanning av ansökningar. Polismyndigheten har även inrättat en särskild referensgrupp med vapentekniska experter för att få enhetliga lämplighetsbedömningar av vapen och myndigheten ska inrätta en specialistfunktion som ska ge råd till vapenhandläggare om olika vapenmodeller och hur de bör hanteras. [...]

Regeringen har tillgodosett riksdagens tillkännagivande[n] och har i skr. 2016/17:75 angett att skrivelsen i denna del kan läggas till handlingarna. Regeringen har den 13 december 2017 beslutat att lägga [förevarande punkter] till handlingarna. Punkte[rna] är slutbehandlad[e].

När liknande motionsyrkanden behandlades våren 2019 noterade utskottet att det pågick beredning av utredningsförslag som syftar till att effektivisera tillståndsprövningen och förkorta handläggningstiderna i tillståndsärenden. Utskottet, som inte ville föregripa den beredning som pågick, fann sammantaget inte skäl för riksdagen att på nytt göra något tillkännagivande om handläggningstider och ansökningsförfarandet i vapenärenden. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2018/19:JuU29 s. 21 f., rskr. 2018/19:298).

Under våren 2020 behandlades åter liknande motionsyrkanden. Utskottet fann att handläggningstiderna, trots pågående arbete, fortfarande var för långa och att det drabbade såväl jägare och skyttar som vapenhandlare. Utskottet ansåg därför att det fanns skäl att åter påminna om vikten av att regeringen skulle vidta åtgärder som leder till konkreta resultat för att minska handläggningstiderna i vapenlicensärenden. Utskottet föreslog därför att

riksdagen skulle ställa sig bakom det som utskottet anförde om att regeringen skulle verka för att förkorta handläggningstiderna för vapenlicensärenden och tillkännage detta för regeringen. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2019/20:JuU33 s. 21 f., rskr. 2019/20:304).

I regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 anges att ärendet bereds och att punkten inte är slutbehandlad (s. 101).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har sedan tidigare pekat på vikten av att handläggningstiderna i ärenden om vapenlicenser förkortas och att regeringen vidtar åtgärder som leder till detta. Utskottet ser det därför som välkommet om en utökad och effektiviserad ärendeprocess hos polisen kan förkorta handläggningstiderna i dessa ärenden. Samtidigt kan utskottet konstatera att dessa handläggningstider alltför långt är för långa och att det drabbar såväl jägare och skyttar som vapenhandlare. Utskottet anser därför att det finns skäl för riksdagen att rikta ett nytt tillkännagivande till regeringen om att verka för att förkorta handläggningstiderna för vapenlicensärenden och att det därvid ska övervägas om det bör införas servicegarantier och ett krav på skyndsamt handläggning eller en skarp tidsgräns i dessa ärenden. Utskottet tillstyrker därmed motionerna 2020/21:644 (SD) yrkande 2 och 2020/21:3299 (M) yrkande 1 och tillstyrker delvis motion 2020/21:2241 (M) yrkande 2.

Översyn av vapenlagstiftningen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en översyn av vapenlagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 7 (S, MP).

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3271 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 34 begärs att vapenlagen, lagen om explosiva varor och lagen om krigsmateriel ska reformeras. Det bör införas en särskild vapenstrafflag som enbart omfattar sådana vapen eller explosiva varor som är avsedda att användas vid brott mot människors liv eller hälsa eller egendom. Enligt denna lag ska all befattning med vapen och explosiva varor vara kriminaliserad, såsom innehav, förvaring, förvärv eller annat anskaffande, överlåtelse, tillverkning och transport. Legal befattning med vapen och explosiva varor bör regleras i annan lagstiftning. Liknande yrkanden gällande vapenlagen framställs i kommittémotionerna 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 17 och 2020/21:3311 av

Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 10 samt i motionerna 2020/21:1409 av Helena Antoni m.fl. (M) och 2020/21:2816 av Lars Beckman (M).

I kommittémotion 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att utan dröjsmål göra en översyn av vapenlagstiftningen och det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar för att skapa ett regelverk som underlättar för jakt, sportskyttar och samlare och minskar arbetsbördan för tillståndsmyndigheten.

Bakgrund

Tidigare riksdagsbehandling m.m. och pågående arbete

Motioner om att se över och modernisera vapenlagstiftningen har flera gånger tidigare behandlats av utskottet, bl.a. våren 2019 (bet. 2018/19:JuU29 s. 26 f.). Utskottet ansåg bl.a. följande (s. 28 f.):

Det är viktigt med klara och tydliga regler och en ordentlig vandelsprövning av dem som söker vapenlicens. Det är samtidigt enligt utskottets mening av vikt att samhället inte i onödan lägger hinder i vägen för skötsamma jägare och skyttar. Utskottet noterar det arbete som pågår på vapenlagstiftningens område men anser att det även behövs en mer generell översyn av det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar för att skapa ett regelverk som inte i onödan försvårar för jakt och sportskytte. Som framgår nedan föreslår utskottet att man ska se över begränsningen av antalet vapen som får ingå i en jägares vapengarderob i syfte att möjliggöra innehav av ett större antal vapen. I samband med att vapenlagstiftningen ses över bör det därutöver utredas om det är möjligt att tillåta personer och skytteföreningar att inneha fler vapen för jakt och sportskytte. Det bör även i övrigt utredas om det går att underlätta regelverken för jägare och skytteorganisationer. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen ge regeringen till känna.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2018/19:298).

I samband med behandlingen av propositionen Reglering av vapenmagasin (prop. 2019/20:58) under våren 2020 behandlades även ett motionsyrkande om att regeringen ska ta fram en rättssäker, proportionerlig och funktionell sammanhållen vapenlagstiftning. Utskottet konstaterade då att riksdagen tidigare har tillkännaggett att det bl.a. behövs en mer generell översyn av det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar för att skapa ett regelverk som inte i onödan försvårar för jakt och sportskytte. Enligt utskottet saknades det därför skäl för riksdagen att nu göra ett sådant tillkännagivande om framtagande av en ny vapenlagstiftning som motionärerna efterfrågade. Motionen avstyrktes vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2019/20:JuU17, rskr. 2019/20:213).

Även vid behandlingen av propositionen En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor (prop. 2019/20:200, bet. 2020/21:JuU5) behandlade utskottet motionsyrkanden om en översyn av vapenlagstiftningen. Utskottet anförde att det var viktigt att skilja på den legala vapenhantering som sker i

t.ex. jakt- och sportskyttesammanhang och den illegala vapenhantering som sker i kriminella miljöer. Utskottet anförde vidare följande (s. 17 f.):

När det gäller motionsyrkanden om en översyn av vapenlagstiftningen konstaterar utskottet att riksdagen tidigare har tillkännagett för regeringen att det behövs en mer generell översyn av det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar för att skapa ett regelverk som inte i onödan försvårar för jakt och sportskytte. Enligt utskottet är det angeläget att en sådan översyn kommer till stånd, och genom regeringens förslag i detta ärende blir det än tydligare. Medan det är av stor vikt att komma till rätta med den illegala hanteringen och användningen av vapen så riskerar strängare straff och utökade kvalifikationsgrunder att även drabba den legala vapenägare som gör sig skyldig till en felaktig hantering av sitt vapen. Det bör därför göras en tydligare skillnad i vapenlagstiftningen mellan hanteringen av illegala vapen i det som kan betecknas som kriminella miljöer och en felaktig hantering av vapen som används för jakt och skytte, där den som begår felet har eller har haft licens för det vapen som förseelsen avser. Det sistnämnda fallet bör typiskt sett ses som ringa i jämförelse med ett illegalt innehav av vapen i en kriminell miljö. I den översyn som enligt tidigare tillkännagivanden ska genomföras bör det därför övervägas om det bör göras en uppdelning av vapenlagen där bestämmelser för jakt- och sportskyttars vapenhantering behandlas åtskilt från de straffrättsliga bestämmelser som ska komma till rätta med den illegala vapenhanteringen. Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

Utskottet tillstyrkte de aktuella motionerna och riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:31).

Slutligen har utskottet behandlat motioner om en översyn av vapenlagstiftningen i samband med behandlingen av propositionen Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (prop. 2020/21:42, bet. 2020/21:JuU11). Utskottet avstyrkte då motionerna med hänvisning till tidigare tillkännagivanden. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:167).

I regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 anges angående tillkännagivandena om en översyn av vapenlagstiftningen att beredningsunderlag saknas och en utredning behöver tillsättas. Ärendet bereds i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad (s. 84, 101 och 106).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen pekat på problemen med den nuvarande utformningen av vapenlagen där både legal och illegal vapenhantering regleras i samma bestämmelser. Medan hanteringen av illegala vapen bland gängkriminella utgör ett alltmer påtagligt samhällsproblem, riskerar strängare straff att drabba legala vapenägare strängare om de gör sig skyldiga till en felaktig hantering av sina vapen.

Som framgår av redogörelsen ovan har riksdagen också tillkännagett för regeringen att det behövs en översyn av det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar för att skapa ett

regelverk som inte i onödan försvårar för jakt och sportskytte samt att det därvid bör övervägas att göra en tydligare åtskillnad mellan bestämmelser för jakt- och sportskyttars vapenhantering och de straffrättsliga bestämmelser som syftar till att komma till rätta med den illegala vapenhanteringen. Eftersom regeringen inte har vidtagit några åtgärder med anledning av tillkännagivandena finns det enligt utskottet skäl för riksdagen att rikta ytterligare ett tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt genomföra en översyn av vapenlagstiftningen i enlighet med det som riksdagen tidigare har gett regeringen till känna i denna fråga. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2020/21:3271 (L) yrkande 34, 2020/21:3299 (M) yrkandena 3 och 20 samt 2020/21:3311 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 10 och bifaller delvis motionerna 2020/21:1409 (M) och 2020/21:2816 av Lars Beckman (M).

Tillstånd att inneha skjutvapen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om synnerliga skäl i vapenlagen och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om licenshantering vid vapenbyte och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om ett förtydligande av bestämmelserna om tillstånd till vapeninnehav och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att skyndsamt avskaffa kravet på särskilt tillstånd för ljuddämpare och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att utöka den s.k. vapengarderoben och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en översyn av licenskrav för mynningsladdade vapen.

Jämför reservation 8 (S, V, L, MP), 9 (S, V, MP), 10 (S, V, MP), 11 (S, V, MP), 12 (M, SD, KD) och 13 (S, V, MP).

Motionerna

Synnerliga skäl i vapenlagen

I kommittémotion 2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att det inte längre ska krävas synnerliga skäl för att få tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen. Bestämmelsen om synnerliga skäl har tolkats för restriktivt och bör i stället ersättas med en tydligare uppräkningslista av vilka krav som ska ställas.

Även i kommittémotion 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 14 anser motionärerna att kravet på synnerliga skäl bör avskaffas. Enligt motionärerna bör kravet på synnerliga skäl för licens på målskyttevapen i stället ersättas med ett krav på särskilda skäl, och begreppet bör definieras i lag eller förordning.

Licenshantering vid vapenbyte

I kommittémotion 2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 26 anser motionärerna att en jägare eller skytt som byter in ett vapen som han eller hon har licens för borde kunna köpa ett nytt av samma klass utan att en ny prövning görs.

I kommittémotion 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 12 föreslår motionärerna att vapenhandlare som har genomgått nödvändig utbildning och är godkända vapenhandlare ska ges en auktorisering som ger möjlighet att direkt lämna ut licenser vid exempelvis byte av vapen i samma vapenklass och inom vapengarderoben. Detta bör enligt motionärerna kunna ske direkt över disk genom ett enkelt digitalt anmälningsförfarande till myndigheten, vilket både skulle effektivisera vapenhanteringen och minska kostnaderna. Vid ansökningar om vapenlicens som kräver utredning ska dock ansökan om vapenlicens skickas in till ansvarig myndighet.

Förtydligande av regelverket för beviljande av vapenlicenser

I kommittémotion 2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 27 i denna del anger motionärerna att det finns ett behov av att förtydliga reglerna för när vapenlicens ska beviljas och att en licensprövning endast ska omfatta licenspliktiga vapendelar.

Licenskrav för ljuddämpare

I kommittémotion 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 9 och motion 2020/21:2241 av John Widegren (M) vill motionärerna att kravet på licens för ljuddämpare ska avskaffas.

Licenskrav för mynningsladdare

I kommittémotion 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 16 efterfrågas en utredning om huruvida licenskrav ska finnas på alla mynningsladdade vapen som är tillverkade 1890 eller senare, eller om registrering eller anmälan är tillräckligt.

Utökad vapengarderob

I kommittémotionerna 2019/20:542 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 8 och 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 4 anför motionärerna att vapengarderoben bör utökas. Ett liknande yrkande framställs i motion 2020/21:2241 av John Widegren (M) yrkande 3.

Bakgrund

Gällande rätt

Generella förutsättningar för tillstånd att inneha skjutvapen

De generella förutsättningarna för att en enskild person ska beviljas tillstånd att inneha skjutvapen finns i 2 kap. 4–6 a §§ vapenlagen. De krav som ställs upp är bl.a. att vapnet ska behövas för ett godtagbart ändamål och att det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas. För att tillstånd ska beviljas till helautomatiska vapen eller enhandsvapen krävs dessutom att det finns synnerliga skäl (6 §). Detta gäller dock inte för start- eller signalvapen.

Polismyndigheten är i dag ensam tillståndsmyndighet i vapenärenden (2 kap. 2 §).

Av 1 kap. 3 § vapenlagen framgår att det som sägs om skjutvapen också gäller bl.a. ljuddämpare.

Vapengarderob

Som framgår ovan får en enskild person beviljas tillstånd att inneha ett skjutvapen endast om han eller hon kan visa behov av vapnet för ett godtagbart ändamål (2 kap. 4 § vapenlagen). Tillstånd måste sökas för varje vapen. För tillstånd till innehav av jaktvapen krävs vidare enligt 2 kap. 4 § första stycket vapenförordningen att den sökande har avlagt ett prov som visar att han eller hon har grundläggande kunskaper om jakt och viltvård och kan handha vapnet. Den som har avlagt ett sådant prov ska anses ha behov av jaktvapen om inte särskilda skäl talar emot det. Behovet ska anses motsvara fyra vapen om det inte finns omständigheter som talar för att sökanden behöver fler vapen än så. Tillstånd till fler än sex jaktvapen får beviljas endast om sökanden visar att det finns ett mycket kvalificerat behov (2 kap. 4 § femte stycket vapenförordningen). I dåvarande Rikspolisstyrelsens allmänna råd om vapenlagstiftningen anges att tillstånd till innehav av fler än sex jaktvapen endast bör meddelas undantagsvis (RPSFS 2009:13, FAP 551-3, s. 13 f.).

Den s.k. vapengarderoben för jaktvapen har tillkommit för att förenkla prövningen och åstadkomma en mer enhetlig bedömning i tillståndsfrågorna. Begreppet ”vapengarderob” myntades i ett samarbete mellan Svenska Jägareförbundet och dåvarande Rikspolisstyrelsen 1979.

Regelverket för beviljande av vapenlicenser

I dåvarande Rikspolisstyrelsens allmänna råd om skjutvapens lämplighet (2 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3) anges bl.a. följande:

Enligt 2 kap. 5 § andra stycket vapenlagen får tillstånd till innehav av skjutvapen för skjutning meddelas endast om vapnet är lämpat för det ändamål som tillståndet ska avse. En restriktiv hållning bör gälla vid bedömningen av om ett skjutvapen är lämpat för sitt ändamål. För att kunna göra den bedömningen är det viktigt att sökanden har angett rätt modellbeteckning. I vissa fall kan det vara nödvändigt att vapnet eller en bild på vapnet inges till polismyndigheten för att en bedömning av vapnets lämplighet ska kunna göras. Vid behov av kompletterande upplysningar

rörande vapnets lämplighet kan tillståndsmyndigheten inhämta upplysningar från respektive central skytteorganisation. En grundläggande förutsättning för att ett skjutvapen ska anses lämpligt för jaktändamål är att vapnet dels, enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18), får användas för jakt dels att vapnet enligt vapenlagstiftningen kan anses lämpat för sitt ändamål. Ammunition laddad med röksvagt krut bör dessutom finnas att tillgå i handeln eller genom hemladdning i sådan omfattning att övningskytte med vapnet kan bedrivas i tillräcklig omfattning. Vapen vars utförande är sådant att det i jakt- och målskyttesammanhang inte går att uppnå samma precision som med ordinära vapen, bör anses som direkt olämpliga för jakt och målskytte. Vad nu sagts bör exempelvis gälla i fråga om korta vapen, vapen som saknar traditionell kolv eller som inte har för ändamålet lämpliga riktmedel, t.ex. militära närstridsvapen. Enhandsvapen med en piplängd som understiger 2 ½ tum, dvs. 63,5 mm, är inte lämpliga för målskjutningsändamål. Även andra vapen kan, med hänsyn till sin konstruktion eller vikt, anses olämpliga för jakt eller målskytte.

Pågående arbete m.m.

Den 3 april 2017 fick en utredare i uppdrag att överväga hur ändringarna i det s.k. vapendirektivet skulle genomföras i svensk rätt. Utredaren fick samtidigt i uppdrag att utreda ett antal andra frågor som hade väckts på vapenlagstiftningens område. Vad gäller de frågorna överlämnade utredaren i juni 2018 promemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30). I promemorian lämnas ett antal förslag till ändringar i bl.a. vapenlagen och vapenförordningen. Förslagen innebär bl.a. följande:

- Den s.k. vapengarderoben för jaktvapen utökas med två extra pipor eller slutstycken per vapeninnehav samt två pipor eller slutstycken per innehavd låda eller stomme. Det presumerade behovet av jaktvapen för den som avlagt s.k. jägarexamen ska således omfatta även dessa vapendelar, om inte särskilda skäl föranleder annat. Tillstånd till fler än tolv pipor eller slutstycken får dock beviljas endast om sökanden visar att det finns ett behov av ytterligare sådana delar.
- Bestämmelsen i 2 kap. 6 § vapenlagen förtydligas genom att det i vapenförordningen uttryckligen anges vad kravet på synnerliga skäl innebär i fråga om enskilds innehav av enhandsvapen för målskytte och jakt.
- För enhandsvapen för målskytte innebär kravet på synnerliga skäl att sökanden ska ha fyllt 18 år, ha visat prov på särskild skjutskicklighet och vara aktiv medlem i en sammanslutning som antingen har erhållit Polismyndighetens auktorisation eller är ansluten till en auktoriserad sådan och som inom ramen för sin verksamhet bedriver skytte med sådant vapen som ansökan avser. Sökanden ska inom ramen för medlemskapet regelbundet ha deltagit i tävlingar eller träningar. Undantag från ålderskravet får göras, om det finns särskilda skäl. För förnyelse av ett tidsbegränsat tillstånd att inneha enhandsvapen för målskytte krävs

dessutom att sökanden under den senaste tillståndsperioden regelbundet har tävlat eller tränat med det aktuella vapnet.

- För enskotts enhandsvapen för jakt innebär kravet på synnerliga skäl att sökanden bedriver omfattande grytjakt, omfattande jakt med ställande hund eller omfattande avlivning av fällfångade djur. För flerskotts enhandsvapen för jakt innebär kravet på synnerliga skäl att sökanden bedriver jakt eller viltvård yrkesmässigt eller har ett annat kvalificerat behov.

I fråga om utökning av vapenhandlares uppgifter gör utredaren bedömningen att en överföring av tillståndsprövning i vapenärenden till vapenhandlare inte kan ske med bibehållen rättssäkerhet. Utredarens överväganden i denna del redogörs närmare för ovan i avsnittet Handläggning av vapenlicensärenden.

Förslagen i promemorian har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Tidigare riksdagsbehandling

Synnerliga skäl i vapenlagen

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat motioner om synnerliga skäl och våren 2019 vidhöll utskottet vad det anförde i tidigare betänkanden, nämligen att det i fråga om helautomatiska vapen och enhandsvapen var befogat med särskild restriktivitet i tillståndsgivningen, och avstyrkte motionerna. Riksdagen ställde sig bakom detta (bet. 2018/19:JuU29 s. 29 f., rskr. 2018/19:298).

Under våren 2020 behandlades liknande motioner. Utskottet anförde då följande (bet. 2019/20:JuU33 s. 36):

Vad gäller begreppet synnerliga skäl i vapenlagen vidhåller utskottet att det i fråga om helautomatiska vapen och enhandsvapen förvisso är befogat med restriktivitet i tillståndsgivningen. Med hänsyn till att uttrycket särskilda skäl inom juridiken vanligen innebär att en mycket restriktiv bedömning ska göras och att det enligt utskottet i viss utsträckning har kommit att bedömas på detta sätt även i vapenärenden (se bl.a. RÅ 2004 ref. 32 och Ds 2018:30 s. 51 f.) anser utskottet emellertid att det är befogat med en översyn av hur begreppet ska tolkas och definieras vid bedömningar i denna typ av ärenden. Utskottet konstaterar att den ovan redovisade promemorian från 2018 i och för sig föreslår vissa förtydliganden av hur begreppet ska bedömas enligt vapenlagen. Utskottet anser emellertid att begreppet behöver förtydligas ytterligare i syfte att visa att det i dessa ärenden inte är fråga om samma restriktiva bedömning som begreppet annars brukar innebära. I det sammanhanget bör det även övervägas om begreppet ska ersättas med ”särskilda skäl”. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Utskottet tillstyrkte de aktuella motionerna och riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2019/20:304).

I regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 hänvisas angående tillkännagivandet till promemorian Ds 2018:30 och att ärendet bereds i Regeringskansliet (s. 102).

Licenshantering vid vapenbyte

Efter att ha avstyrkt motionsyrkanden om licenshantering vid vapenbyte i ett flertal betänkanden anförde utskottet i betänkande 2019/20:JuU33 följande (s. 36 f.):

I fråga om motionsyrkanden om licenshantering vid vapenbyte konstaterar utskottet att processen att ersätta ett vapen med ett annat enligt nuvarande ordning är onödigt tidskrävande. I stället för att behöva ansöka om licens för det nya vapnet och invänta polisens hantering i det ärendet borde det i de flesta fall vara möjligt att lämna in det vapen som ska bytas ut och samtidigt hämta ut det nya vapnet, och i samband med det skicka in nödvändiga papper till Polismyndigheten för licensbyte. Vid ansökningar om vapenlicens som kräver utredning bör dock ansökan om vapenlicens skickas in till ansvarig myndighet innan ett byte kan ske. Detta bör regeringen ges till känna.

Utskottet tillstyrkte de aktuella motionerna och riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2019/20:304).

I regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 anför regeringen följande (s. 102):

En utredare har haft i uppdrag att biträda Justitiedepartementet med att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område, bl.a. frågan om utökning av vapenhandlars uppgifter. Utredaren gjorde bedömningen att en överföring av tillståndsprövning i vapenärenden till vapenhandlare inte kan ske med bibehållen säkerhet. Utredaren föreslog i stället en effektivisering av tillståndsprövningen. Utredaren har i juni 2018 redovisat sitt uppdrag i promemorian Tillståndsprövning av vapendelar m.m. (Ds 2018:30). Promemorian har remissbehandlats. Ärendet bereds i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Förtydligande av regelverket för beviljande av vapenlicenser

Utskottet behandlade våren 2019 ett motionsyrkande om att förtydliga reglerna för beviljande av vapenlicens och uppgav då att utskottet inte såg något skäl för denna begäran, varför motionen avstyrktes. Ett motsvarande yrkande avstyrktes av utskottet även våren 2020. Riksdagen ställde sig bakom utskottet vid båda tillfällena (bet. 2018/19:JuU29 s. 29 f., rskr. 2018/19:298 och 2019/20:JuU33 s. 30 f., rskr. 2019/20:304).

Licenskrav för ljuddämpare

Vid beredningen av motioner från den allmänna motionstiden 2017/18 (bet. 2017/18:JuU13 s. 83 f.) avstyrkte utskottet ett motionsyrkande om att avskaffa licensplikten för ljuddämpare. Utskottet ville inte föregripa den pågående beredningen av förslagen i promemorian Ds 2018:1. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2017/18:254).

Under våren 2019 behandlades liknande motioner. Utskottet anförde då att innehav av ljuddämpare borde regleras på samma sätt som innehav av ammunition. Det skulle innebära en lättnad i förhållande till nuvarande reglering, samtidigt som innehav av ljuddämpare inte borde vara helt oreglerat eftersom en ljuddämpare kan vara åtråvärd och användas i kriminella kretsar. Med tillstyrkande av motionerna i fråga ansåg utskottet att riksdagen borde ge regeringen till känna det som utskottet anförde. Riksdagen följde förslaget (bet. 2018/19:JuU29 s. 29 f., rskr. 2018/19:298).

I propositionen Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (prop. 2020/21:42) föreslog regeringen lättnader i tillståndsplikten för ljuddämpare. Genom förslaget ansåg regeringen att tillkännagivandet var slutbehandlat (s. 31). Utskottet ansåg dock att regeringens förslag gick längre än vad ändringsdirektivet kräver och avstyrkte därför propositionen (bet. 2020/21:JuU11 s. 16 f.). Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:167).

Licenskrav för mynningsladdare

Utskottet har vid flera tillfällen avstyrkt motionsyrkanden om att avskaffa licenskravet för mynningsladdade vapen, senast våren 2019, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2018/19:JuU29 s. 29 f., rskr. 2018/19:298).

Utökad vapengarderob

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat motionsyrkanden om en utökad vapengarderob, bl.a. under våren 2019 i betänkande 2018/19:JuU29 (s. 29 f.). Utskottet anförde följande:

Den nuvarande regleringen av vapengarderoben innebär att normalbehovet för en jägare anses motsvara fyra vapen, om det inte finns omständigheter som talar för att sökanden behöver fler vapen än så. Tillstånd till fler än sex jaktvapen får beviljas endast om sökanden visar att det finns ett mycket kvalificerat behov. Enligt utskottets mening motsvarar dock dagens reglering av vapengarderoben inte fullt ut de behov som kan finnas för vissa jägare och det finns därför anledning att se över begränsningen av antalet vapen som en jägare får ha i syfte att möjliggöra innehav av ett större antal vapen. Vad utskottet nu anförd bör riksdagen ge regeringen till känna.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2018/19:298).

I betänkande 2019/20:JuU33 (s. 30 f.) behandlade utskottet liknande motioner, vilka avstyrktes med hänvisning till tillkännagivandet från 2019.

Regeringen anför i skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 att den ovannämnda promemorian remissbehandlats, att ärendet bereds i Regeringskansliet och att punkten inte är slutbehandlad (s. 85).

Utskottets ställningstagande

Synnerliga skäl i vapenlagen

När det gäller motionsyrkanden om synnerliga skäl i licensärenden om helautomatiska vapen och enhandsvapen vidhåller utskottet att begreppet riskerar att tolkas för restriktivt. Som utskottet tidigare anfört bör begreppet synnerliga skäl i vapenlagen därför förtydligas så att det framgår att det i dessa ärenden inte är fråga om samma restriktiva bedömning som det annars brukar innebära, och det bör också övervägas om begreppet ska ersättas med ”särskilda skäl”. Detta har riksdagen tillkännagett för regeringen och det är viktigt att regeringen skyndsamt tillsätter en utredning med ett sådant uppdrag. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna. Utskottet tillstyrker därför motionerna 2020/21:644 (SD) yrkande 4 och 2020/21:3299 (M) yrkande 14.

Licenshantering vid vapenbyte

Som utskottet tidigare har konstaterat är processen att ersätta ett vapen med ett annat enligt nuvarande ordning onödigt tidskrävande. I stället för att behöva ansöka om licens för det nya vapnet och invänta polisens hantering i det ärendet borde det i de flesta fall vara möjligt att lämna in det vapen som ska bytas ut och samtidigt hämta ut det nya vapnet, och i samband med det skicka in nödvändiga papper till Polismyndigheten för licensbyte. Detta har riksdagen tidigare gett regeringen till känna, men då regeringen inte synes ha vidtagit några åtgärder med anledning av tillkännagivandet finner utskottet att det finns anledning för riksdagen att åter rikta ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med det anförda. Motionerna 2020/21:2804 (KD) yrkande 26 och 2020/21:3299 (M) yrkande 12 tillstyrks.

Förtydligande av regelverket för beviljande av vapenlicenser

Utskottet finner att reglerna för tillstånd till vapeninnehav behöver förtydligas för att minska tolkningsutrymmet för om ett vapen är lämpat för det ändamål som tillståndet ska avse. Med ett otydligt regelverk finns det enligt utskottet risk för att lika fall behandlas olika och att jägare felaktigt nekas tillstånd att inneha vapen. Därför bör lagen förtydligas och det bör särskilt tydliggöras att polisens licenssprövning endast ska omfatta licenspliktiga vapendelar. Utskottet anser att riksdagen bör tillkännage detta för regeringen. Därmed tillstyrks motion 2020/21:2804 (KD) yrkande 27 i denna del.

Licenskrav för ljuddämpare

Som framgår av redogörelsen ovan har riksdagen gett regeringen till känna att innehav av ljuddämpare borde regleras på samma sätt som innehav av ammunition. Det framgår vidare att regeringen lämnade ett sådant förslag i propositionen om genomförandet av det s.k. ändringsdirektivet och att riksdagen avslög regeringens förslag om ändringsdirektivet, vilket innebar att även förslaget om ljuddämpare avslögs. Eftersom regeringen har redovisat

tillkännagivandet som slutbehandlat anser utskottet att det finns skäl för riksdagen att rikta ett nytt tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt återkomma med ett förslag om att avskaffa det särskilda tillståndet för ljuddämpare. Utskottet tillstyrker motionerna 2020/21:2241 (M) och 2020/21:3299 (M) yrkande 9.

Licenskrav för mynningsladdare

Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning om licenskrav för mynningsladdare och ser således inte några skäl för riksdagen att ställa sig bakom motion 2020/21:3299 (M) yrkande 16, vilken avstyrks.

Utökad vapengarderob

Som framgår ovan beslutade riksdagen under våren 2019 om ett tillkännagivande till regeringen om att se över begränsningen av antalet vapen som en jägare får ha. Eftersom regeringens tillgodoseende av tillkännagivandet dröjer finns det enligt utskottet anledning för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt återkomma till riksdagen med ett sådant förslag. Utskottet tillstyrker därför motionerna 2020/21:3299 (M) yrkande 4 och 2020/21:644 (SD) yrkande 8 och tillstyrker delvis motion 2020/21:2241 (M) yrkande 3.

Utlåning av vapen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om utlåning av vapen.
Jämför reservation 14 (SD).

Motionen

I motion 2020/21:270 av Per Söderlund och Mikael Strandman (båda SD) efterfrågas ett förtydligande av vapenlagen så att tillstånd att låna vapen ska kunna beviljas för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana utan att den sökande har tillstånd att inneha vapen av den aktuella typen. Det bör även förtydligas att utlåning av vapen under uppsikt inte kräver tillstånd.

Bakgrund

Gällande rätt

Bestämmelser om utlåning av skjutvapen finns i 3 kap. vapenlagen. Enligt 1 § får ett tillståndspliktigt skjutvapen inte lånas ut till någon annan än den som har tillstånd att inneha vapnet. Av 1 a § framgår dock att den som har rätt att inneha ett skjutvapen får låna ut vapnet vid enstaka tillfällen om utlåningen

sker för samma ändamål som utlånarens tillstånd avser, utlåningen avser en tid om högst två veckor och låntagaren har tillstånd enligt 9 § att låna skjutvapen.

I 5 § anges att om innehavet av ett skjutvapen kräver att den enskilde ska ha avlagt skytteprov eller genomgått en viss utbildning eller på annat sätt visat sig vara lämplig att inneha vapnet, får ett sådant vapen lånas ut endast till den som uppfyller samma krav.

Detta gäller dock inte när vapnet ska användas enbart för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana eller vid jakt under långivarens uppsikt.

Enligt 6 § får en vapenhandlare under vissa förutsättningar låna ut skjutvapen för provskjutning på skjutbana.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har flera gånger behandlat motionsyrkanden om låneintyg från vapenhandlare, senast våren 2020, då utskottet inte ansåg att det fanns anledning till någon ändring av reglerna om utlåning av vapen. Utskottet avstyrkte motionen och riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2019/20:JuU33 s. 37 f., rskr. 2019/20:304).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det inte finns anledning till någon ändring av reglerna om utlåning av vapen och avstyrker motion 2020/21:270 (SD).

Förvaring av vapen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om förvaring av vapen.

Jämför reservation 15 (KD).

Motionerna

I motion 2020/21:1394 av Marlène Lund Kopparklint (M) begärs ett förtydligande av vapenlagens bestämmelser om vapenskåp så att bestämmelserna inte blir onödigt betungande för privatpersoner. Även i kommittémotion 2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 27 i denna del anser motionärerna att reglerna för förvaring av vapen behöver förtydligas.

Bakgrund

Gällande rätt

Enligt 5 kap. 1 § vapenlagen är den som innehar ett skjutvapen eller ammunition skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan

uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den. När skjutvapen inte används ska de förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme. Ammunition ska förvaras under säkert lås eller på något annat lika betryggande sätt (5 kap. 2 § vapenlagen). Polismyndigheten får enligt 9 kap. 1 § vapenförordningen meddela närmare föreskrifter om hur skjutvapen och ammunition ska förvaras.

Dåvarande Rikspolisstyrelsen har utfärdat allmänna råd om förvaring av vapen och ammunition (RPSFS 2009:13 FAP 551-3). Däri anges bl.a. att skjutvapen, för att uppfylla kravet på uppsikt i 5 kap. 1 § vapenlagen, bör förvaras i tillståndshavarens bostad, vilket regelmässigt innebär där tillståndshavaren är folkbokförd. Med bostad kan likställas en byggnad, t.ex. ett garage eller förråd, som är låsbar och sammanbyggd med bostaden och där det finns en genomgångsdörr mellan byggnaden och bostaden. Detsamma gäller byggnader som inte är sammanbyggda med bostaden men placerade på ett sådant sätt i förhållande till denna att byggnaderna går att övervaka från bostaden. I sådana fall bör dock en anordning finnas som anger för personer i bostaden när byggnaden angrips. En sådan anordning bör inte utan svårighet kunna sättas ur funktion.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har flera gånger behandlat motionsyrkanden om förvaring av vapen, senast våren 2020, då utskottet inte fann skäl att ta något initiativ till en översyn av bestämmelserna om förvaring av vapen och avstyrkte den aktuella motionen. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2019/20:JuU33 s. 39 f., rskr. 2019/20:304).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande att det inte finns skäl att ta något initiativ till en översyn av bestämmelserna om förvaring av vapen och avstyrker motionerna 2020/21:1394 (M) och 2020/21:2804 (KD) yrkande 27 i denna del.

Europeiskt skjutvapenpass

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att skyndsamt genomföra en översyn av bestämmelserna om europeiskt skjutvapenpass och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 16 (S, V, MP).

Motionerna

I kommittémotionerna 2020/21:644 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 12 och 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 5 begärs att regeringen skyndsamt ska bereda ett tidigare tillkännagivande om en översyn av reglerna om ett europeiskt vapenpass. En liknande begäran framställs i motion 2020/21:1261 av Mats Green (M).

Bakgrund

Gällande rätt m.m.

Av 3 kap. 9 § vapenförordningen framgår att Polismyndigheten efter ansökan ska utfärda ett europeiskt skjutvapenpass till den som har tillstånd att i Sverige inneha ett skjutvapen som avses i bilagan till vapenförordningen. Skjutvapenpasset ska ha en begränsad giltighetstid, och det får återkallas av Polismyndigheten om det finns särskilda skäl för det.

Av 2 kap. 11 § vapenlagen följer att det för tillstånd att föra in skjutvapen till Sverige gäller samma förutsättningar som för tillstånd att inneha vapnen enligt 3–6 §§. Av 2 kap. 12 § samma lag följer vidare att ett införseltillstånd ger rätt att i Sverige inneha de skjutvapen och den ammunition som förts hit med stöd av tillståndet under den begränsade tid och för det ändamål som anges i tillståndet. Tillståndet gäller under förutsättning att vapnen och ammunitionen förs in inom sex månader från dagen för tillståndet eller den längre tid som Polismyndigheten bestämmer.

Inrikesminister Mikael Damberg anförde den 4 december 2019 i ett skriftligt svar på en fråga om EU:s vapenpass (fr. 2019/20:497) bl.a. följande:

Enligt EU:s vapendirektiv ska ett europeiskt skjutvapenpass på begäran utfärdas av en medlemsstats myndigheter till en person som legalt förvärvat och använder skjutvapenpass. Ett skjutvapenpass medför i sig ingen rätt att föra ett vapen mellan medlemsländer utan fungerar som ett bevis om att den person som anges i passet har rätt att inneha vapnet i sitt hemland.

Vid sidan av bestämmelserna om skjutvapenpass finns en möjlighet för medlemsstaterna att kräva nationellt införseltillstånd. Sverige har i snart hundra år haft ett krav på införseltillstånd för att ett vapen tillfälligt ska få föras in i landet. Syftet med reglerna om införseltillstånd är att Polismyndigheten ska kunna göra en bedömning av om det är lämpligt i det enskilda fallet att det aktuella vapnet förs in i Sverige. Polismyndigheten

gör vid sin prövning bl.a. en lämplighetskontroll och kontrollerar syftet med att ta in vapnet (jakt eller målskytte). För att få tillstånd att föra in ett skjutvapen krävs att samma förutsättningar som gäller för innehav av skjutvapen i Sverige är uppfyllda.

När Sverige gick med i EU valde man att behålla kravet på införseltillstånd. Skälet till detta var att det finns medlemsstater som inte uppnår samma höga skyddsnivå i sin lagstiftning vad gäller exempelvis kontroll och tillståndskrav för innehav av skjutvapen som Sverige. Det finns medlemsstater där kontrollen av vissa typer av vapen, exempelvis hagelgevär, är i det närmaste obefintlig. Det är angeläget att den svenska vapenlagstiftningen är utformad på ett sådant sätt att den i möjligaste mån motverkar att vapen kommer till brottslig användning.

Tidigare riksdagsbehandling

Våren 2016 behandlade utskottet motionsyrkanden om att föra in vapen till Sverige i betänkande 2015/16:JuU20 (s. 55 f.). Utskottet ansåg att gällande bestämmelser med ett krav på tillstånd till införsel av vapen vid tillfällig användning för jakt eller tävling fick anses motiverat med hänsyn till framför allt säkerhetsaspekter. Därför borde, enligt utskottet, inte enbart ett europeiskt skjutvapenpass godtas. Motionsyrkandena avstyrktes, vilket riksdagen ställde sig bakom (rskr. 2015/16:197).

Liknande motionsyrkanden avstyrktes våren 2017 (bet. 2016/17:JuU18 s. 79 f.) och våren 2018 genom förenklad beredning (bet. 2017/18:JuU13).

Även våren 2019 behandlades liknande motionsyrkanden. Utskottet anförde att jägare som vill resa och jaga i andra EU-länder i dag upplever att det är svårt att ta med sig vapen över gränserna. Detsamma gäller för sportskyttar som t.ex. vill tävla i ett annat land. Utskottet ville därför att regeringen skulle ta initiativ till en översyn av reglerna om europeiskt skjutvapenpass och reglerna om införseltillstånd i syfte att underlätta för jägare och sportskyttar att ta med sig vapen över gränserna vid resor inom EU. Detta borde riksdagen, enligt utskottet, tillkännage för regeringen. Utskottet tillstyrkte därmed motionerna i fråga. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2018/19:JuU29 s. 44 f., rskr. 2018/19:298).

I regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 anges att ärendet bereds i Regeringskansliet.

Våren 2020 avstyrkte utskottet motionsyrkanden om europeiskt skjutvapenpass med hänvisning till tillkännagivandet från det föregående året. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2019/20:JuU33 s. 41 f., rskr. 2019/20:304).

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har tidigare riktat ett tillkännagivande till regeringen om en översyn av reglerna för ett europeiskt skjutvapenpass. Utskottet står fast vid de bedömningar som gjordes då. Eftersom regeringens behandling av tillkännagivandet dröjer finns det enligt utskottet anledning för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt återkomma till

riksdagen med ett förslag i enlighet med det tidigare tillkännagivandet. Utskottet tillstyrker därmed motionerna 2020/21:644 (SD) yrkande 12 och 2020/21:3299 (M) yrkande 5 och tillstyrker delvis 2020/21:1261 (M).

Handel med vapen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om en översyn av kraven för att få bedriva handel med skjutvapen och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 17 (S, V, L, MP).

Motionen

I kommittémotion 2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 30 föreslås att man ska ta bort kravet på ett visst antal transaktioner per år för att jakthandlare ska få sälja vapen.

Bakgrund

Gällande rätt

Enligt 2 kap. 1 § vapenlagen krävs tillstånd för att driva handel med skjutvapen. Närmare bestämmelser om vapenhandlartillstånd finns i 2 kap. 10–10 d §§ vapenlagen.

Tillstånd att driva handel med skjutvapen får endast meddelas den som med hänsyn till kunskap, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig att driva sådan verksamhet. Tillstånd får meddelas endast för handel som ska bedrivas yrkesmässigt. I fråga om en juridisk person ska prövningen, utom när det gäller kravet på kunskap, dessutom avse de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen. Om det sker en förändring av vem som har ett betydande inflytande över en juridisk person, ska tillståndshavaren snarast möjligt anmäla förändringen till Polismyndigheten. I ett tillstånd att driva handel med skjutvapen ska det anges vilka typer av skjutvapen och vilket antal av varje typ av skjutvapen tillståndet avser. Tillståndet ger rätt att inneha de skjutvapen som anges där.

Kravet på yrkesmässighet innebär att verksamheten ska ha en viss varaktighet eller åtminstone vara inriktad på en serie affärshändelser. Verksamhetens omfattning ska alltså tillmätas avgörande betydelse (prop. 1990/91:130 s. 60). Några tiotal transaktioner per år bör enligt förarbetena tjäna som lämplig riktlinje för kravet på yrkesmässighet (prop. 1990/91:30 s. 39). Den som ansöker om tillstånd bör därför kunna redovisa en uppskattning av hur många skjutvapen av olika slag som ska hållas i lager och ge en uppgift om beräknad

omsättning. Någon prövning av den tilltänkta etableringen från marknadsynpunkt ska inte ske (prop. 1990/91:130 s. 60).

Dåvarande Rikspolisstyrelsen har utfärdat allmänna råd om kravet på yrkesmässighet (13 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). I de allmänna råden anges bl.a. att det för Polismyndigheten gäller att avgöra om det är fråga om en seriös och yrkesmässig handelsverksamhet. Vid bedömningen bör omfattningen av verksamheten vägas in, varvid några tiotal transaktioner, dock minst 20, per år till eller från privatpersoner torde kunna vara ett nedre riktmärke.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade ett likalydande motionsyrkande våren 2019. Utskottet anförde då att det inte var berett att föreslå några ändringar av bestämmelserna om vapenhandlartillstånd och att det inte fann skäl att ta något initiativ till en sådan översyn som efterfrågades. Motionen avstyrktes och riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2018/19:JuU29 s. 48 f., rskr. 2018/19:298). Utskottet avstyrkte ett motsvarande motionsyrkande våren 2020, vilket riksdagen ställde sig bakom (bet. 2019/20:JuU33 s. 45 f., rskr. 2019/20:304).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser en risk i att kravet på yrkesmässighet, med särskilt fokus på antalet transaktioner, kan leda till att seriösa vapenhandlare tvingas stänga sin verksamhet. Enligt utskottet bör det göras en översyn av vad kravet på yrkesmässighet för att få bedriva handel med skjutvapen ska innebära, och det bör särskilt övervägas om kravet på ett visst antal transaktioner kan tas bort i syfte att fler vapenhandlare ska kunna fortsätta bedriva sin verksamhet. Utskottet tillstyrker därför motion 2020/21:2804 (KD) yrkande 30.

Tillsyn av skjutbanor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att låta utreda tillsynsansvaret för skjutbanor och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 18 (S, V, MP).

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15 efterfrågas en utredning om ansvaret för tillsynen och tillståndsprövningen av landets skyttebanor där det övervägs om ansvaret kan flyttas till den nya viltmyndigheten eller till en annan myndighet. I motionerna 2020/21:2789 av

Marléne Lund Kopparklint (M) och 2020/21:2908 av Per Söderlund (SD) framställs liknande yrkanden.

Bakgrund

Gällande rätt m.m.

Enligt 3 kap. 6 § ordningslagen (1993:1617) får skjutbanor som inte hör till Försvarsmakten användas endast efter tillstånd av Polismyndigheten. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utförande och besiktning av skjutbanor. Polismyndigheten har av regeringen bemyndigats att meddela föreskrifter om bl.a. utförande och besiktning av skjutbanor.

Inrikesminister Mikael Damberg svarade i augusti 2020 på en skriftlig fråga om huruvida han avsåg att lägga ansvaret för besiktning av landets skyttebanor på en annan myndighet än polisen. Han gav då följande svar (fr. 2019/20:1736):

Enligt bestämmelser i ordningslagen får skjutbanor som inte hör till Försvarsmakten användas endast efter tillstånd av Polismyndigheten. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utförande och besiktning av skjutbanor. Polismyndigheten har av regeringen bemyndigats att meddela föreskrifter om bland annat utförande och besiktning av skjutbanor.

Hur Polismyndigheten väljer att utforma sina föreskrifter är upp till myndigheten att besluta om så länge föreskrifterna håller sig inom det bemyndigande som myndigheten har fått. Jag har noterat att jägare och sportskyttar är oroliga för att deras skjutbanor inte ska få tillstånd men eftersom det handlar om banor för skytte med skarp ammunition är det viktigt att det finns en mekanism för tillståndsgivning. Polismyndigheten följer lagen när de utför besiktning av skjutbanor och det handlar inte om att hindra övningsskytte utan om att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett säkert sätt.

För att ytterligare förbättra förutsättningarna för polisen att fullgöra sina uppgifter har regeringen som ambition att öka antalet polisanställda med 10 000 till 2024. Från startdatumet på tillväxten den 1 januari 2016 till och med halvårsskiftet 2020 har antalet polisanställda ökat med nära 5 000.

Att bekämpa utvecklingen av det grova gängvåldet med skjutningar och sprängningar, och öka tryggheten för medborgarna, är en av de viktigaste uppgifterna för polisen just nu. Det är en uppgift som kräver både resurser och uthållighet. Även uppgiften att säkerställa att skjutbanor är säkra och ändamålsenligt utformade är emellertid en uppgift som är ägnad att stärka säkerheten och tryggheten i samhället.

Det är i första hand Polismyndigheten som avgör hur resurserna ska fördelas internt inom organisationen och vilka åtgärder som behöver vidtas för att fullgöra alla de arbetsuppgifter och mål som myndigheten har. Jag har därför inte för avsikt att i nuläget ändra i ordningslagen eller att vidta någon åtgärd avseende Polismyndighetens besiktning av skyttebanor.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade våren 2020 motionsyrkanden liknande den nu aktuella motionen. Utskottet bedömde att den nuvarande ordningen för tillsyn av skjutbanor framstod som väl avvägd och fann inte anledning att ställa sig bakom motionerna. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2019/20:JuU33 s. 48 f., rskr. 2019/20:304).

Utskottets ställningstagande

Med hänsyn till polisens bristande resurser kan det enligt utskottet ifrågasättas om tillsynen och tillståndsprövningen av skjutbanor verkligen behöver skötas av polisen. Utskottet anser att det bör tillsättas en utredning med uppdrag att överväga om ansvaret för tillsyn och tillståndsprövning för skjutbanor ska flyttas till en annan myndighet och därvid överväga om den nya jakt- och viltmyndigheten ska åläggas detta ansvar. Utskottet föreslår därför att riksdagen bifaller motionerna 2020/21:2789 (M), 2020/21:2908 (SD) och 2020/21:3299 (M) yrkande 15.

Vapen i Regeringskansliet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om stölder av vapen i Regeringskansliet.

Motionen

I motion 2020/21:485 av Mikael Oscarsson (KD) efterfrågas åtgärder så att risken minimeras för framtida stölder av Regeringskansliets vapen.

Bakgrund

Inrikesminister Mikael Damberg svarade i december 2020 på skriftliga frågor om vapenstölder i Regeringskansliet. Han gav då följande svar (fr. 2020/21:856 och 2020/21:920):

Alexandra Anstrell har frågat mig om jag avser att vidta några åtgärder för att säkra upp att vapenstölder inte ska kunna ske på Regeringskansliet och Mikael Oscarsson har frågat mig vilka åtgärder jag och regeringen vidtagit för att säkerställa att inga ytterligare stölder ska inträffa.

Säkerhetsarbetet i Regeringskansliet innehåller flera delar som tillsammans bidrar till att skapa en hög skyddsnivå. Bevakningstjänster är en del av det arbetet. Regeringskansliet har för detta ändamål, efter en offentlig upphandling, anlitat ett företag för att tillhandahålla bevakningstjänster. Bevakningsföretaget har ansvar för sin personal och utrustning.

Att vapen har försvunnit från bevakningsföretaget är självklart mycket allvarligt och det inträffade utreds av polisen. Regeringskansliet har med

anledning av detta haft en särskild dialog med bevakningsföretaget och åtgärder har vidtagits. Arbetet med en ny upphandling för bevakningstjänsten har påbörjats för att en ny säkerhetsskyddad upphandling enligt säkerhetsskyddslagen ska kunna genomföras under 2021. Vidare har även andra åtgärder vidtagits inom ramen för Regeringskansliets systematiska säkerhetsarbete. Vilka dessa är kan jag inte närmare gå in på eftersom säkerhetsarbetet i Regeringskansliet omfattas av sekretess.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte skäl att ta något initiativ med anledning av motion 2020/21:485 (KD), vilken avstyrks.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ca 20 motionsyrkanden med förslag som har behandlats och avslagits tidigare under valperioden.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (KD) och 5 (L).

Utskottets ställningstagande

Motionsyrkandena i bilaga 2 överensstämmer helt eller i huvudsak med yrkanden som utskottet har behandlat tidigare under valperioden. Motionsyrkandena behandlades bl.a. i betänkandena 2018/19:JuU29 och 2019/20:JuU33. Riksdagen avslög motionsyrkandena i enlighet med utskottets förslag. Utskottet avstyrker de nu aktuella motionsyrkandena med hänvisning till detta.

Reservationer

1. Vapenbrott m.m., punkt 1 (SD, KD)

av Andreas Carlson (KD), Katja Nyberg (SD), Bo Broman (SD), Ingemar Kihlström (KD) och Per Söderlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 13 och
2020/21:3311 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 9 och
bifaller delvis motion
2020/21:1093 av Edward Riedl (M).

Ställningstagande

Även om vi välkomnar de senaste årens straffhöjningar för vapenbrott menar vi att dessa höjningar är otillräckliga för att bemöta de senaste årens ökande skjutvapenvåld. Vi vill att straffen för vapenbrott ska höjas väsentligt, såväl för brott av normalgraden som för grovt och synnerligen grovt vapenbrott, dels för att tillåta en mer nyanserad straffmätning, dels för att framhålla allvaret i de allvarigare formerna av vapenbrott.

2. Handgranater, punkt 2 (L)

av Johan Pehrson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3271 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 33.

Ställningstagande

Handgranater har blivit en allt vanligare form av beväpning för den organiserade brottsligheten och saknar fredlig användning, men trots detta klassas handgranater inte som vapen utan sorterar under LBE. Även om

vapenlagen och LBE numera har enhetliga straffskalor för de grova brotten anser jag att handgranater bör betecknas som vapen och att otillåten hantering av handgranater ska bedömas som vapenbrott.

3. Förverkande av magasin, punkt 3 (SD)

av Katja Nyberg (SD), Bo Broman (SD) och Per Söderlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 14.

Ställningstagande

Ett av de främsta syftena med regeringens förslag till reglering av löstagbara magasin var att underlätta för polisen att beslagta och förverka magasin som påträffas hos kriminella. Även om vi anser att regeringens förslag gick för långt och därmed riskerade att i onödan försvåra för laglydiga vapeninnehavare var syftet gott och bör tillgodoses, trots att förslaget av andra skäl avlogs av riksdagen. Vi anser att regeringen bör låta utreda en revidering av förverkandebestämmelserna så att polisen alltid ska kunna beslagta och förverka magasin som påträffas hos illegala vapeninnehavare.

4. Vapensmuggling, punkt 4 (SD, KD)

av Andreas Carlson (KD), Katja Nyberg (SD), Bo Broman (SD),
Ingemar Kihlström (KD) och Per Söderlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 17.

Ställningstagande

Vi anser inte att den nuvarande processuella och straffrättsliga lagstiftningen är anpassad för den utveckling som skett med en alltmer organiserad brottslighet. Ett av problemen som följer av denna utveckling är att tillgången till illegala vapen har ökat bland gängkriminella genom införsel från utlandet.

Även om den senaste lagändringen om vapensmuggling var ett steg i rätt riktning för att mota detta menar vi att det behövs ytterligare straffskärpningar för detta brott. Regeringen bör därför skyndsamt tillsätta en kompletterande utredning vars inriktning ska vara att straffskalan för grov vapensmuggling utökas till fängelse i lägst två och högst sex år samt att straffskalan för synnerligen grov vapensmuggling utgörs av fängelse i lägst fyra och högst åtta år.

5. Ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden, punkt 5 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 och

2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 17.

Ställningstagande

Vi konstaterar att frågan om införandet av en ny viltmyndighet är komplex, att den omfattar fler bedömningar än enbart vapenlicensärenden samt att ärendet bereds inom Regeringskansliet. Vi anser att detta arbete bör avvaktas och att det därmed inte finns skäl för riksdagen att göra ett sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

6. Handläggning av vapenlicensärenden, punkt 6 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:2241 av John Widegren (M) yrkande 2 och

2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Som utskottet tidigare har konstaterat är det viktigt med acceptabla handläggningstider och ett enhetligt ansökningsförfarande i vapenlicens-ärenden. Vi utgår från att regeringen fortsätter att följa dessa frågor och vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa detta. Vi noterar därtill att det för närvarande pågår beredning av utredningsförslag som syftar till att effektivisera tillståndsprövningen och förkorta handläggningstiderna i tillståndsärenden. Vi kan också konstatera att den genomsnittliga handläggningstiden i dessa ärenden har förkortats under 2020. Vi anser därför att det inte nu finns anledning för riksdagen att ta något sådant initiativ som efterfrågas i motionerna.

7. Översyn av vapenlagstiftningen m.m., punkt 7 (S, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1409 av Helena Antoni m.fl. (M),

2020/21:2816 av Lars Beckman (M),

2020/21:3271 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 34,

2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 3 och 20 samt

2020/21:3311 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

Som framgår ovan har riksdagen tillkännagett för regeringen att det behövs en översyn av vapenlagstiftningen för att skapa ett regelverk som inte i onödan försvårar för jakt och sportskytte och som gör en tydligare skillnad mellan legala och illegala vapeninnehav. Det senaste tillkännagivandet skedde hösten 2020. Mot den bakgrunden finns det enligt vår mening inte skäl att nu åter göra ett sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

8. Synnerliga skäl i vapenlagen, punkt 8 (S, V, L, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 4 och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 14.

Ställningstagande

Vi anser att det i fråga om helautomatiska vapen och enhandsvapen är befogat med särskild restriktivitet i tillståndsgivningen. Vi konstaterar också att frågan nyligen har analyserats i Ds 2018:30 och att riksdagen för ett år sedan riktade ett motsvarande tillkännagivande till regeringen. Vi menar därför att det inte finns skäl för riksdagen att göra något sådant tillkännagivande som efterfrågas av motionärerna.

9. Licenshantering vid vapenbyte, punkt 9 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 26 och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 12.

Ställningstagande

Som framgår av redogörelsen ovan riktade riksdagen våren 2020 ett tillkännagivande till regeringen om att se över reglerna om licenshantering vid vapenbyte. Enligt vår mening finns det inte anledning att föregripa beredningen av det tillkännagivandet och att det därför inte är påkallat med ytterligare ett tillkännagivande i frågan.

10. Krav för vapenlicens, punkt 10 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion
2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 27 i denna del.

Ställningstagande

Vi anser att de nuvarande reglerna för beviljande av vapenlicens är välavvägda och att det därmed inte är påkallat med ett sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

11. Licenskrav för ljuddämpare, punkt 11 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
2020/21:2241 av John Widegren (M) yrkande 4 och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 9.

Ställningstagande

Vi utgår från att regeringen i det fortsatta arbetet med vapenfrågor kommer att återkomma med ett förslag om regleringen av ljuddämpare som motsvarar regeringens tidigare förslag i frågan. Mot denna bakgrund anser vi inte att det finns anledning för riksdagen att åter rikta ett tillkännagivande om detta till regeringen.

12. Licenskrav för mynningsladdare, punkt 12 (M, SD, KD)

av Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Louise Meijer (M), Katja Nyberg (SD), Bo Broman (SD), Ingemar Kihlström (KD), Sten Bergheden (M) och Per Söderlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 16.

Ställningstagande

Vi vill att det ska tillsättas en utredning om huruvida det ska vara krav på licens för alla mynningsladdade vapen som är tillverkade 1890 och senare, eller om en registrering eller anmälan av vapnet ska räcka.

13. Utökad vapengarderob, punkt 13 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 8,

2020/21:2241 av John Widegren (M) yrkande 3 och

2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Av redogörelsen ovan framgår det att det en departementspromemoria lämnar förslag om en utökad s.k. vapengarderob och att promemorian har remissbehandlats. Vi anser att den fortsatta beredningen av förslaget inte bör föregripas och att riksdagen inte ska göra något sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

14. Utlåning av vapen, punkt 14 (SD)

av Katja Nyberg (SD), Bo Broman (SD) och Per Söderlund (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:270 av Per Söderlund och Mikael Strandman (båda SD).

Ställningstagande

Som framgår ovan anges i 3 kap. 5 § vapenlagen följande:

Om innehavet av ett skjutvapen kräver att den enskilde skall ha avlagt skytteprov eller genomgått en viss utbildning eller på annat sätt visat sig vara lämplig att inneha vapnet, får ett sådant vapen lånas ut endast till den som uppfyller samma krav.

Detta gäller dock inte när vapnet skall användas enbart för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana eller vid jakt under långgivarens uppsikt.

Vi kan konstatera att det andra stycket i lagtexten innehåller två ”eller” vilket kan skapa förvirring om texten tolkas som att all utlåning som inte täcks av första stycket anses kräva långgivarens uppsikt. En person som ansöker om lånetillstånd utan att uppfylla kraven i första stycket beviljas därför ibland inte tillstånd att låna vapen eftersom sådan utlåning enligt Polismyndigheten ska ske under uppsikt, och då är lånetillstånd inte nödvändigt.

Vi anser att ett förtydligande av bestämmelsen vore önskvärt. Förtydligandet bör innebära att tillstånd att låna vapen kan beviljas för provskjutning, övning eller tävling på skjutbana utan att den sökande har tillstånd att inneha vapen av den aktuella typen. Det bör även förtydligas att utlåning av vapen under uppsikt inte kräver tillstånd.

15. Förvaring av vapen, punkt 15 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 27 i denna del och
avslår motion
2020/21:1394 av Marléne Lund Kopparklint (M).

Ställningstagande

Det är vår uppfattning att polisens allmänna råd om att förvaring av vapen bör ske i den bostad där tillståndsinnehavaren är folkbokförd i dag tillämpas som om det vore bindande föreskrifter. Det är olyckligt eftersom detta krav inte framgår av vapenlagen. Vi anser därför, i enlighet med det som motionärerna anför, att det finns ett behov av att se över reglerna om förvaring av vapen, med ett förtydligande att vapen inte behöver förvaras i tillståndsinnehavarens bostad.

16. Europeiskt skjutvapenpass, punkt 16 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S),
Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S)
och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 12,
2020/21:1261 av Mats Green (M) och
2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi kan konstatera att det ännu finns skillnader på vilka krav som ställs för beviljande av vapenlicens och på vapenhanteringen i EU:s olika medlemsländer, och att ett av syftena med EU:s vapendirektiv är att harmonisera dessa bestämmelser. När det s.k. ändringsdirektivet genomförts i svensk rätt och övriga medlemsländer, och vapenlagstiftningen därmed harmoniserats ytterligare menar vi att det kan finnas skäl att överväga ett införande av ett europeiskt skjutvapenpass. För närvarande anser vi dock att det inte är lämpligt och att det därför inte bör göras ett sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

17. Handel med vapen, punkt 17 (S, V, L, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion
2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 30.

Ställningstagande

Med hänsyn till att skjutvapen inte är som vilken vara som helst står vi bakom de bedömningar som gjordes vid införandet av de nuvarande bestämmelserna om vapenhandel. Det innefattar att tillstånd endast får meddelas för den vapenhandel som ska bedrivas yrkesmässigt. Vi anser därför att det inte bör göras något sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

18. Tillsyn av skjutbanor, punkt 18 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Rasmus Ling (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2789 av Marléne Lund Kopparklint (M),

2020/21:2908 av Per Söderlund (SD) och

2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15.

Ställningstagande

Vi står fast vid utskottets tidigare bedömningar i frågan, nämligen att den nuvarande ordningen för tillsyn av skjutbanor är väl avvägd. Vi anser därför att det inte finns anledning för riksdagen att ta ett sådant initiativ som efterfrågas i motionerna.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 20 (M)

Johan Forssell (M), Louise Meijer (M) och Sten Bergheden (M) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag vidhåller vi de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i den aktuella kommittémotionen men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 20 (SD)

Katja Nyberg (SD), Bo Broman (SD) och Per Söderlund (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag vidhåller vi de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i den aktuella kommittémotionen men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 20 (C)

Johan Hedin (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag vidhåller jag de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i den aktuella kommittémotionen men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 20 (KD)

Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag vidhåller vi de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i den aktuella kommittémotionen men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

5. Motioner som bereds förenklat, punkt 20 (L)

Johan Pehrson (L) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag vidhåller jag de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i den

aktuella kommittémotionen men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:141 av Mikael Eskilandersson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra regelverket i ordningslagen för s.k. tillfälliga skjutbanor, så att jägare kan fortsätta träna jaktstygsskytte som tidigare och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:261 av Magnus Persson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka tillståndet för antal skott i halvautomatiska hagelvapen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:262 av Magnus Persson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om licens på enhandsvapen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:270 av Per Söderlund och Mikael Strandman (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga 3 kap. 5 § i vapenlagen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:485 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att åtgärder vidtas så att risken minimeras för framtida stölder av Regeringskansliets vapen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:644 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny tillståndsmyndighet för vapenlicensfrågor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om handläggningstid för vapenlicens och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begreppet synnerliga skäl i vapenlagen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att svensk vapenlag alltid ska gå före EU:s direktiv och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om auktorisation av skyttesammanslutningar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara tillåtet att tillfälligt förvara licensbelagda vapen i andras vapenskåp och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vapengarderoben bör utökas och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om intyg om lån av skjutvapen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaring av ammunition och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om europeiskt skjutvapenpass och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vapenbrott och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förverkande av magasin och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpt straff för vapensmuggling och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1093 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ytterligare skärpa straffen för olaga vapeninnehav och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1095 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förvara vapen hos annan och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1261 av Mats Green (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna EU:s vapenpass och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1393 av Helena Antoni m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att förvara vapen i annans vapenskåp och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1394 av Marléne Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vapenlagen bör tydliggöras och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1402 av Åsa Coenraads m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta förvaring av ammunition av annan kaliber än den som vapenlicensen tillåter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1409 av Helena Antoni m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skilja mellan vapenbrott och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1470 av Johan Löfstrand m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda hur man tillgodogör sig den digitala tekniken och underlättar hanteringen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2241 av John Widegren (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att licenshantering behöver bli snabbare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt för jägare och sportskyttar att ha fler vapen i vapengarderoben och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort tillståndskravet på ljuddämpare och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2789 av Marléne Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsynsansvaret av skjutbanor ska övervägas att flyttas från polisen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2804 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en vapenägare som byter in ett vapen borde kunna köpa ett nytt av samma typ utan att en ny prövning görs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att licensprövning för vapen endast omfattar licenspliktiga delar och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rättshjälp ska kunna ges när ett vapenlicensmål går till domstol samt tillkännager detta för regeringen.

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort kravet på ett visst antal transaktioner per år för att vapenhandlare ska få sälja vapen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2811 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att göra ett förtydligande i vapenförordningen om att beakta målskjutningsvapnets lämplighet utifrån den målskyttegren idrottsskytten angett att vapnet är avsett för och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2816 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att förenkla för legitima vapenbärare och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2908 av Per Söderlund (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överföra ansvaret för att besiktiga skjutbanor till annan lämplig aktör och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2923 av Peter Helander m.fl. (C):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla enklare regler för skjutbanor i syfte att underlätta för övningskytte och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3271 av Johan Pehrson m.fl. (L):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att handgranater bör klassas som vapen och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reformering av vapenlagen, lagen om explosiva varor och lagen om krigsmateriel och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda föraransvar för vapen m.m. i fordon och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3299 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att handläggningen av vapenärenden bör skyndas på och att servicegarantier bör införas tillsammans med ett skydd mot ekonomiska förluster och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansvarig myndighet måste snabbare kunna uppdaterade sina aktuella vapenlistor

- så att de som vill byta till nya vapen på marknaden inte blir hindrade av långa handläggningstider, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utan dröjsmål göra en översyn av vapenlagstiftningen och det samlade regelverket för tillståndsgivning och innehav av legala vapen och vapendelar för att skapa ett regelverk som underlättar för jakt, sportskyttar och samlare och minskar arbetsbördan för tillståndsmyndigheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektivt utöka vapengarderoben för jägare och sportskyttar och tillkännager detta för regeringen.
 5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt godkänna EU:s vapenpass och därmed minska tiden och kostnaden för in- och utförseln av legala vapen och tillkännager detta för regeringen.
 6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge möjligheter att förvara vapen på ett säkert sätt hos annan om man regelmässigt jagar på andra orter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kunna lämna ut låneintyg i upp till max 30 dagar och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort kravet på tillstånd för ljuddämpare och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge godkända vapenhandlare en auktorisering som ger dem möjlighet att under vissa förutsättningar kunna lämna ut och godkänna vapenlicenser direkt om det är inom vapengarderobens utrymme och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge auktoriserade vapenhandlare möjlighet att kunna kontinuerligt skrota vapen och tillkännager detta för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att när det gäller kraven för målskyttevapen ersätta synnerliga skäl med särskilda skäl och definiera det senare i lag eller förordning och tillkännager detta för regeringen.
 15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansvaret för tillsynen och tillståndsprovningen av landets skyttebanor ska utredas, och det bör prövas om ansvaret kan flyttas till den nya Viltmyndigheten alternativt annan myndighet och tillkännager detta för regeringen.
 16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda att ta bort kravet på licens för mynningsladdare som laddas med

svartkrut och är tillverkade även efter 1890, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att flytta vapenlicensärenden till den nya Viltmyndigheten enligt tidigare tillkännagivande och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av vapenlagstiftningen i syfte att göra en tydligare skillnad mellan illegala vapen och förseelser som begås av en person som har eller har haft licens till det vapen som förseelsen avser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:3311 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för vapenbrott och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en uppdelning mellan legala och illegala vapen i lagen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
20. Motioner som bereds förenklad		
2020/21:141	Mikael Eskilandersson (SD)	
2020/21:261	Magnus Persson (SD)	
2020/21:262	Magnus Persson (SD)	
2020/21:644	Adam Marttinen m.fl. (SD)	5–7, 9 och 10
2020/21:1095	Edward Riedl (M)	
2020/21:1393	Helena Antoni m.fl. (M)	
2020/21:1402	Åsa Coenraads m.fl. (M)	
2020/21:1470	Johan Löfstrand m.fl. (S)	
2020/21:2804	Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD)	28
2020/21:2811	Lars Beckman (M)	
2020/21:2923	Peter Helander m.fl. (C)	20
2020/21:3271	Johan Pehrson m.fl. (L)	35
2020/21:3299	Johan Forssell m.fl. (M)	2, 6, 8 och 13